

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO

»Preverjanje in ocenjevanje znanja«

Pripravila:
mag. Maša Mlinarič, univ.dipl.ped.

Ravnateljica:
Irena Vavpetič, prof.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

KAZALO

I.	Povzetek procesa samoevalvacije	3
II.	Potek procesa samoevalvacije, viri in način zbiranja podatkov.....	10
III.	Rezultati samoevalvacije in predlogiboljšav	12
	1. Kazalnik: Razumevanje strokovnih pojmov v zvezi s preverjanjem in ocenjevanjem znanja – PIOZ.....	12
	2. Kazalnik: Proces oblikovanja in uporabnost kriterijev in meril (KIM) za PIOZ.....	17
	3. Kazalnik : Uporaba določil »Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja učencev v OŠ« – PP.....	24
	4. Kazalnik: Posnetek stanja (doživljanja udeležencev)in predlogi ukrepov za izboljšanje PIOZ.....	33
IV.	Ankete	
	a. Ankete za učitelje.....	37
	b. Ankete za starše.....	47
	c. Ankete za učence	50
V.	Priloga (tabele z rezultati).....	54

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

POVZETEK SAMOEVALAVCIJE 2011/12 – PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA (PIOZ)

Na šoli si prizadevamo za dvig kvalitete vzgojno-izobraževalnega procesa. Tudi v letošnjem šolskem letu 2011/12 smo v skladu z ZOFVI opravili letno samoevalvacijo. Letos nas je zanimalo, kakšna je kvaliteta našega dela na področju **preverjanja in ocenjevanja znanja**.

Podatke smo zbrali preko anketnih vprašalnikov za učitelje, starše in učence. Na podlagi analize podatkov smo opredelili naša močna in šibka področja ter možne poti za izboljšavo procesa preverjanja in ocenjevanja znanja. Zbiranje podatkov smo izpeljali med decembrom 2011 in januarjem 2012. Zbiranje podatkov je opravila šolska svetovalna služba v sodelovanju z učitelji. Potek zbiranja podatkov:

- 21.12. 2011 razdeljeni anketni vprašalniki za strokovne aktivne učiteljev
- 4. - 5.1. 2012 razdeljeni anketni vprašalniki za starše (vrnjenih 67 anket; 35 %) in učence od 7. do 9. razreda (vrnjenih 180 anket; 95 %)

Pri samoevalvaciji PIOZ smo analizirali **sledеča področja**:

1. Razumevanje strokovnih pojmov v zvezi s preverjanjem in ocenjevanjem znanja – PIOZ (učitelji)
2. Proces oblikovanja in funkcionalnost, uporabnost kriterijev in meril za preverjanje in ocenjevanje znanja – KIM (učitelji)
3. Uporaba določil PP (Informiranost o KIM –učenci in starši)
4. Posnetek stanja in predlogi ukrepov za izboljšanje (učitelji, učenci, starši)

Povzetek ugotovitev in predlogi (namigi)za izboljšanje

Ad.1 Razumevanje strokovnih pojmov učiteljev

Pojmovanja učiteljev vplivajo na ravnanja in proces poučevanja. Pri tem smo izhajali iz razlikovanja med strokovnimi pojmi (angl. concepts), ki so do neke mere dogovorjen konstrukt v okviru matičnih znanosti ter med pojmovanji (ang. conceptions), ki so subjektivno obarvani konstrukti. Pojmovanja so posledica osebnih izkušenj učiteljevih spoznanj doživljanj in izkušenj. Zanimalo nas je pojmovanje sledečih pojmov: kriterij, merilo, preverjanje znanja, ocenjevanje znanja.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Iz odgovorov je razvidno je *raznoliko razumevanje pojmov po strokovnih aktivih oz. po predmetnih področjih glede na doseganje načrtovanih ciljev*. Pri naših učiteljih so bolj *enotna pojmovanja kriterijev ter preverjanja znanja*. Pri vseh strokovnih aktivih izstopa jasno razlikovanje med pojmom preverjanja in ocenjevanja znanja.

Namig za izboljšave:

- Individualizirano preverjanje znanja v smislu intervencijskega načina poučevanja. Ne gre za prenos vsebin, ampak pomoč učencu za doseganje ciljev. Skozi pojmovanja PIOZ se kaže direktivnost učiteljev in še vedno prevladujoč behaviorističen stil poučevanja s pasivno vlogo učenca.
- Ozaveščanje lastnih pojmovanj učiteljev in s tem posledično povezanih ravnanj učitelja. (Zakaj učitelj poučuje na določen način)

Ad.2 **Proces oblikovanja in uporabnost PIOZ in KIM (učitelji!)**

Zanimalo nas je katere načine PIOZ so učitelji načrtovali že v letnih pripravah ter kaj jih je pri tem vodilo (razlogi za izbor načinov in oblikovanja KIM). Podrobneje nas je zanimalo, kakšne dileme in izkušnje imajo naši učitelji glede oblikovanja in uporabe KIM. Preko KIM se zrcali taksonomija, ki upošteva različne ravni pridobivanja znanja (vrste nalog za ocenjevanje, uporabnost).

Iz odgovorov učiteljev razberemo, da je način PIOZ potrebno izbrati skladno z razvojno stopnjo učencev (pri mlajših prevladuje ustno preverjanje), z učnimi vsebinami in z učnimi cilji, ki jih želimo doseči. Iz mnenj učiteljev je razvidno, da stremijo k objektivizaciji ocenjevanja (razlog za izbor pisnega načina PIOZ), kar je težko in pa včasih tudi nezaželeno (spodbujanje kreativnosti, trajnega znanja). S tem razlogom učitelji vnaprej oblikujejo merila, po katerih ocenjujejo. Izbor tipa nalog za ocenjevanje je torej podrejen doseganju učnih ciljev, ki jih preverjajo oz. ocenjujejo.

Drži tudi, da USTNI NAČIN PIOZ omogoča glede na predmetne cilje in standarde, takojšnjo povratno informacijo ter boljši vpogled v znanje in razumevanje učenca. Raznolike načine PIOZ iščejo bolj učitelji I. triade, medtem ko je projektno delo prepoznavno med starejšimi in zrelejšimi učenci. Ne glede na starost učencev bi bilo smiselno preudarno načrtovati in spodbujati govorne nastope, saj imajo osrednji pomen za izražanje in jezik – potrebno pri vseh predmetih.

Za našo šolo ni značilen raznolik izbor načinov PIOZ, saj se učitelji držijo bolj ustaljenih oblik. Drži pa, da učitelji v I. triadi pri preverjanju znanja iščejo različne načine izkazovanja znanja. Dileme in izkušnje podrobneje v rezultatih.

Namigi za izboljšanje:

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- Oblikovanje kriterijev v sodelovanju z učenci na ravni dogovora in razlage ravni znanja. Učitelj mora ustrezno določiti sestavine, ki jih bo ocenjeval in pri tem izhajati iz standardov in ciljev. Učitelj mora znati učencem utemeljiti sestavine in njihovo težo.
- Učencem približati različne ravni znanja že preko »besedil« oz. lahko tudi z uporabo primernih izrazov – glagolov.
- Raznolikost načinov PIOZ, da učenci ne bi občutili kot stresno situacijo (strah!)

Ad.3 Uporaba določil PP

Želeli smo ugotoviti, kako uspešno uresničujemo in si prizadevamo za uresničitev nekaterih, nam pomembnih določil Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v OŠ (PP). In sicer:

1. Načela PIOZ: Spoštovanja osebne integritete učenca (PP, 2.člen, 1.alineja) in povratne informacije učitelja o učenčevem individualnem napredku (PP, 2.člen, 5.alineja)

V vseh strokovnih aktivih učitelji uresničujejo načelo PIOZ tako, da prilagajajo preverjanje in ocenjevanje individualnim posebnostim učencev, iščejo močna področja in upoštevajo šibka področja. Nekateri učitelji poskušajo s formativnim spremljanjem in ocenjevanjem učenčevega napredka. Dilema nastane, saj za uresničevanje tega načela, kot navajajo učitelji, včasih kršijo načelo javnosti.

Učitelji sporočajo povratno informacijo o učenčevem individualnem napredku neposredno po analizi preverjanja. Učitelji pravijo, da taka informacija vsebuje identifikacijo močnih in šibkih področij ter vodilo k cilju. Nekateri učitelji to informacijo zapišejo v zvezek, tudi kot informacijo staršem.

Namigi za izboljšanje:

- GU za učence, kjer je več prostora in časa za formativno spremljanje individualnega napredka učenca.
- Aktivnejša vloga učenca v procesu (smouravnavanje vedenja, spodbujanje za prevzemanje odgovornosti)
- Boljše sodelovanje med učitelji, kjer timsko usmerjeno obravnavajo enega učenca

2. Zagotavljanje javnosti ocenjevanja in obveščanja (PP, 4.člen), KIM

Starši potrjujejo, da so bili seznanjeni s PP, večinoma preko otrok ali pa preko predstavitev učiteljev. Starši pa so bili seznanjeni s KIM PIOZ večinoma preko učiteljev, sledijo posredovane informacije preko otrok. Posledično to dejstvo potrjuje tudi

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

seznanjenost učencev, ki informacijo o PP tudi posredujejo doma. Starši, učitelji in učenci izražajo, da so bili cilji in standardi znanja predhodno predstavljeni in vključeni v predstavitev KIM.

Iz odgovorov učencem lahko povzamemo, da so učenci dobro informirani o KIM. Po mnenju učencev so KIM ocenjevanja enoznačna in dobro opredeljena za pisno ocenjevanje, seminarske naloge in govorni nastop. Še vedno dobro, pa vendar kategorijo »večinoma drži«, učenci navajajo upoštevanje KIM pri ustnem ocenjevanju, pojasnjevanju KIM ob začetku leta pri posameznem predmetu ter pri govornem nastopu.

Povratne informacije o individualnem napredku učenca učitelji največkrat povedo neposredno ob analizi šolskega dela. Te informacije, kot navajajo učitelji, vsebujejo kaj učenec že dosega in kje so še vrzeli. Starši te informacije dobijo ali ob učiteljevih vpisih v zvezek, večkrat pa na dogovorjenih uradnih srečanjih – GU ali ORS. Kljub temu, bi bilo smoterno spodbujati aktivnejšo vlogo učenca, ki prevzema odgovornost za lastno napredovanje (učenje, znanje). Velja tudi, da je smiselno spodbujati sodelovanje med učitelji, kjer so povratne informacije o učenčevem napredku možnost za usklajeno delovanje.

Učitelji navajajo številne dobre izkušnje in rešitve ob uresničevanju načela javnosti ocenjevanja in obveščanja, kot na primer: v zvezek nalepljeni KIM, načini in roki ocenjevanja; pisni ocenjeni izdelki tudi nalepljeni v zvezek; redno v zvezek napisane pridobljene ocene ob podpisu starša ter striktno ocenjevanje pred razredom z obrazložitvijo. Učitelje večkrat skrbi ali so dovolj kvalitetno in natančno oblikovali KIM, da bi ustrezali namenu. Želja učiteljev je preseči lastno vkalupljenost in iskati drugačne načine PIOZ. Večina težav pa izhaja iz človeškega dejavnika, saj se učitelji težko togo držijo rokov ocenjevanja ob izostankih ali drugih dejavnostih na šoli.

Namigi za izboljšanje:

- Ustrezno dopolniti KIM na podlagi izkušenj
- Dosledno upoštevanje in utemeljitev KIM pri ustnem ocenjevanju

3. Ločevanje preverjanja in ocenjevanja znanja (PP, 3. člen)

Večina staršev (47 %) potrjuje, da preverjanje služi povratni informaciji in ni predmet ocenjevanja. Večina učencev je izbrala kategorijo »večinoma drži« (46 %) , da preverjanje znanja ne vpliva na oceno. Ob tem lahko tudi razberemo, da učenci menijo, da so ocene odvisne samo od njihovega znanja (56 %). Učenci kritično opozarjajo, da je pridobivanje ocen neenakomerno. 46 % učencev pravi, da vedno največ ocen pridobijo v zadnjem mesecu ocenjevalnega obdobja (konference).

Namigi za izboljšanje:

- Časovno naj bo preverjanje ustrezno oddaljeno od ocenjevanja, da lahko učenec zapolni morebitne vrzeli

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

4. Prilagajanje PIOZ: za učence s posebnimi potrebami (PP, 5.člen) in učence s statusom tujca (PP, 19. člen)

Na podlagi anket ugotavljamo, da učitelji smiselno in v skladu z odločbami prilagajajo PIOZ učencem s posebnimi potrebami. Prevladujejo izvedbene prilagoditve, ne toliko didaktične oz. vsebinske. Pri učencih s statusom tujca so oblike in načini prilagajanja izrazito individualno naravnani. Glede na število navedenih prilagoditev je moč razbrati večjo izkušnost na področju učencev s posebnimi potrebami.

5. Ocenjevalci - ocenjuje učitelj, ki predmet poučuje (PP, 6.člen)

Iz anket učiteljev lahko povzamemo, da nastane dilema ob uporabi enotnih testov znanja zaradi neprilagojenosti posameznim učnim skupinam oz. drugačni obravnavi in delu znotraj učnih skupin (oddelkov). Učitelji so mnenja, da lažje in smiselno sestavi pisni preizkus učitelj, ki je učence tudi uril in preverjal znanje na enak način, kot jih bo tudi ocenil. Nasprotno pa tak način dela zagovarjajo učitelji, ki vztrajajo na preverjanju ciljev in standardov primerljivo za celotno generacijo. Podobno vlogo ima v našem šolskem sistemu res tudi eksterno ocenjevanje znanja. Pa vendar prav oblika diferenciacije omogoča in narekuje drugačen način dela (obravnave, preverjanja, ocenjevanja).

Namigi za izboljšanje:

- Ocenjevanje znanja naj bo posledično prilagojeno načinu poučevanja in preverjanja
- Pisni preizkus znanja naj sestavi, kdor učence ocenjuje oz. poučuje

6. Ocenjevanje pisnih izdelkov (PP, 12.člen)

Zanimalo nas je ali drži, da učitelj napove pisno ocenjevanje znanja vsaj 5 delovnih dni prej. Tako učenci (68 %) kot starši (73 %) potrjujejo, da zadovoljivo uresničujemo ta člen PP. Iz anket učencev in staršev pa tudi razvidna sugestija glede neenakomernega pridobivanja ocen.

Namigi za izboljšanje:

- Neenakomernega pridobivanja ocen po mesecih (največ ocen učenci pridobijo v zadnjem mesecu ocenjevalnega obdobja)

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

7. Seznanitev z oceno (PP, 14.člen)

Po mnenju anketiranih so starši in učenci seznanjeni s predpisi. Učitelj zagotavlja javnost ocenjevanja z oblikovanjem ocen pred učenci ter s takojšnjo obrazložitvijo in seznanitvijo učenca z oceno. Tudi učenci potrjujejo zgoraj omenjeno načelo in sicer: »Pri ocenjevanju ustnih odgovorov ali dejavnosti učitelj oceni učenca takoj in ga seznanj z oceno« (59 %) in »Z vsako oceno sem sproti seznanjen, učitelj jo pojasni (51 %)«

8. Ocenjevanje znanja pri nivojskem pouku v 8. in 9. razredu (PP, 15.člen)

Vsi učitelji v vseh strokovnih aktivih menijo, da »učenec v nivojski skupini vedno lahko doseže višjo ocene od določene za posamezno raven. Na to vprašanje so odgovarjali le učitelji po strokovnih aktivih

9. Zaključna ocena (PP, 16.člen)

Iz zbirnika trditev strokovnih aktivov je moč razbrati, da učitelji v določenih pogledih odstopajo od zapisa določil v pravilniku. Namreč zaključna ocena pri posameznem predmetu enakovredno vključuje vse pridobljene ocene (PP, člen 16. člen) med šolskim letom, torej vzgojni elementi ne bi smeli vplivati na ocenjevanje znanja.

Namigi za izboljšanje:

- Oblikovanje zaključnih ocen naj bo vedno javno pred učenci in v sodelovanju z njimi.
- Izboljševanje ocen sicer PP ne predvideva, je pa to vsekakor stvar učitelja, ki poučuje ter s tem vzpostavlja odnosno raven pri svojem delu. Zgolj 38 % staršev meni, da imajo otroci možnost izboljševanja ocen.
- Vse oblike in načine ocenjevanja učitelj na začetku leta predstavi učencem ter jim to tudi pojasni na njim razumljiv način ter pri tem upošteva KIM ocenjevanja. Učitelj vedno ocenjuje, kako učenec napreduje glede na opredeljene cilje in standarde znanja v UN. Z negativno oceno je ocenjen učenec, ki ne doseže pričakovanih rezultatov, določenih v UN. Primer: zavračanje ustnega ocenjevanja.

**OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE**

Ad.4 Posnetek stanja in predlogi ukrepov za izboljšanje

Na podlagi mnenj in doživljanj vseh udeležencev (učiteljev, učencev, staršev) smo naredili zbirnik predlogov za izboljšanje PIOZ.

Učitelji	Učenci	Starši
<ul style="list-style-type: none"> ➤ več raznolikih načinov preverjanja ➤ poenotenje KIM ➤ pomoč strokovnjakov ob oblikovanju KIM ➤ boljša organiziranost in doslednost lastnega dela ➤ izboljšati raven bralne in funkcionalne pismenosti učencev – generalno ocenjevanje tega pri vseh predmetih ➤ več pozornosti učencem, ki so pripravljene delati ➤ boljša kondicija učitelja (fizična, psihična) ➤ vnaprejšnji vpogled v »banko nalog učitelja« 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ bolj enakomerno pridobivanje ocen po mesecih (največ ocen učenci pridobijo v zadnjem mesecu ocenjevalnega obdobja) ➤ spodbujanja motivacije in interesa učencev za šolo (učenje predvsem zaradi ocen- izrazita zunanja motivacija!). ➤ na šoli: <ul style="list-style-type: none"> ○ več utrjevanja znanja, več časa za ponavljanje ○ lažji in krajši testi ○ drugačen in bolj zanimiv način dela ○ bolj strogi učitelji ○ več tišine pri preverjanju in ocenjevanju znanja ➤ pri posameznem predmetu <ul style="list-style-type: none"> ○ drugačna in bolj zanimiva razlaga ○ manj strogi učitelji, lažje naloge ○ več utrjevanja ➤ pri učencih: <ul style="list-style-type: none"> ○ več kvalitetnejšega učenja ○ sprotno šolsko delo ○ več sodelovanja pri pouku ○ domače naloge redno 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ izboljšati odnosno raven (pravičnost ocenjevanja za vse) ➤ zmanjšati tremo učencev (pripravljenost, jasni KIM, pričakovanja – sposobnosti, utrjevanje) ➤ več aktivnega deleža učencev (oblikovanje KIM, samoocenjevanje) ➤ več časa za utrjevanje in preverjanje znanja ➤ testi naj vsebujejo zgolj utrjeno učno snov

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

POTEK PROCESA SAMOEVALVACIJE, VIRI IN NAČIN ZBIRANJA PODATKOV

Skladno z ZOVFI smo tudi letos letno samoevalvirali naše delo, saj želimo dvigniti kvaliteto vzgojno-izobraževalnega procesa. Vodenje in koordinacijo procesa samoevalvacije je prevzela šolska pedagoginja v sodelovanju učitelji. Letos nas je zanimalo, kakšna je kvaliteta našega dela na področju **preverjanja in ocenjevanja znanja**.

Proces samoevalvacije je bil usmerjen v zbiranje podatkov, na podlagi katerih smo ugotovili naša močna in šibka področja ter možne poti za izboljšava. S procesom samoevalvacije v prihodnje načrtujemo izboljšati tista šibka področja, ki jih je potrebno dopolniti, spremeniti glede na dobljene podatke.

- **Izpeljava ugotavljanja samoevalvacijskega profila**

S pomočjo samoevalvacijskega »profila« in poznavanja lastne prakse smo izpeljali samoevalvacijo kakovosti temeljnih vzgojno-izobraževalnih procesov šole. Anketirali smo vse sodelujoče v vzgojno-izobraževalnem učnem procesu - učitelje, učence in starše. Izdelali smo ustrezen instrumentarij, anketni vprašalnik, ki je večinoma zajemal nam pomembna vprašanja, ki pa niso bila predhodno stestirana na vzrocu. Vsa vprašanja so specifična za našo šolo, kot taka ključna za ugotavljanje stanja na področju uresničevanja Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v OŠ (PP)

- **Določitev predmeta samoevalvacije**

Na osnovi samoevalvacijskega »profila« smo izbrali podrobneje področje preverjanja in ocenjevanja znanja, kot osrednji predmet samoevalvacije. Pri tem smo izhajali iz sledečih kazalnikov kakovosti:

- Razumevanje strokovnih pojmov v zvezi s preverjanjem in ocenejevanjem znanja – PIOZ
- Proces oblikovanja in funkcionalnost, uporabnost kriterijev in meril za preverjanje in ocenejevanje znanja – KIM (učitelji)
- Uporaba določil PP (Informiranost o KIM –učenci in starši)
- Posnetek stanja in predlogi ukrepov za iboljšanje

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- **Analiza podatkov in priprava samoevalvacijskega poročila**

Analizirali smo podatke, pridobljene s pomočjo anketnih vprašalnikov in pripravili samoevalvacijsko poročilo. Sledi obravnava analize samoevalvacijskega poročila na učiteljskem zboru in na svetu šole.

- **Načrt in izpeljava zbiranja podatkov**

Podatke smo zbrali preko anketnih vprašalnikov za učitelje, starše in učence. Na podlagi analize podatkov smo opredelili naša močna in šibka področja ter možne poti za izboljšavo procesa preverjanja in ocenjevanja znanja.

Zbiranje podatkov smo izpeljali med decembrom 2011 in januarjem 2012. Zbiranje podatkov je opravila šolska svetovalna služba v sodelovanju z učitelji. Potek zbiranja podatkov:

- 21.12. 2011 razdeljeni anketni vprašalniki za strokovne aktive učiteljev
- 4. - 5.1. 2012 razdeljeni anketni vprašalniki za starše in učence od 7. do 9. razreda

Anketiranje staršev smo opravili preko anket, ki so jih učenci odnesli na dom. Odziv staršev je bil slabši, kot smo pričakovali (35 % vrnjenih anket). Predvidevamo, da najbrž ni bil ustrezen način posredovanja anket – učenci so jih nesli domov.

- **Analiza zbranih podatkov**

Sledila je obdelava in analiza zbranih podatkov. Dogovorili smo se, da dokončno obdelavo zbranih podatkov z ugotovitvami in samoevalvacijsko poročilo z vsemi potrebnimi prilogami v celoti, pripravi šolska pedagoginja. Zaradi lažje primerljivosti vseh treh anketiranih strani smo se odločili, da bo zadostovala le procentualna obdelava podatkov.

Zbrali smo naslednje anketne vprašalnike:

- ankete strokovnih aktivov učiteljev
- 180 anketnih vprašalnikov učencev (95 %)
- 67 anketnih vprašalnikov staršev (35 %)

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- **Priprava instrumentarija**

Za izvedbo samoevalvacije smo pripravili naslednji instrumentarij:

1. Anketni vprašalnik za učitelje (Glej prilogo)
2. Anketni vprašalnik za učence (Glej prilogo)
3. Anketni vprašalnik za starše (Glej prilogo)

REZULTATI SAMOEVALVACIJE IN PREDLOGI IZBOLJŠAV

I. NASLOV KAZALNIKA:

RAZUMEVANJE STROKOVNIH POJMOV V ZVEZI S PREVERJANJEM IN OCENEJEVANJEM ZNANJA – PIOZ

OPIS PROBLEMA:

Ugotavljamo, da v polni meri še nismo zadovoljni s kakovostjo preverjanja in ocenjevanja znanja na šoli. S tem namenom smo se odločili v procesu samoevalvacije ugotoviti, kako v kolektivu opredeljujemo strokovne pojme. V takem okviru nas zanima, kako posledično pojmovanja vplivajo na poučevanje (preverjanje in ocenjevanje znanja) ter načrtovanje šolskega dela.

Na tem področju želimo dosegati naslednji standard kakovosti:

Osnova za uresničevanje PP ter dvigovanje kvalitete na področju preverjanja in ocenjevanja znanja je razumevanje strokovnih pojmov. Učitelji pri načrtovanju in delovanju izhajajo iz strokovnih pojmov (ang. Concepts) ter lastnih pojmovanj (ang. Conceptions). S tem namenom želimo raziskati različna pojmovanja učiteljev, saj so del »opreme« učitelja v njegovem poklicnem razvoju. Subjektivna pojmovanja ali implicitne teorije učiteljev o strokovnih pojmi vplivajo na način, kako se učitelj loti poučevanja.

Da bi ugotovili, v kolikšni meri ta standard že dosegamo, smo se odločili, da se bomo v postopku samoevalvacije osredotočili na naslednja **evalvacijska področja:**

1. **Razumevanje strokovnih pojmov v zvezi s preverjanjem in ocenjevanjem znanja**

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Glede na raznolika področja poznavanja in sodelovanja s šolo so bili anketirani:

- učitelji po strokovnih aktivih

UGOTOVITVE IZ ZBRANIH PODATKOV

Ad.1. Razumevanje strokovnih pojmov

a. Pojem »KRITERIJ«

Strokovni aktivni	»Kriterij«
I. triada	Opisnik, kako nek otrok dosega cilj (razdelan)
II. triada	Standard znanja, ki ga mora učenec osvojiti pri določenem cilju; razdelan po taksonomiji in opisan z besedami.
Naravoslovno-matematični aktiv	Opis zahtevanih pojmov, s katerimi naj bi dosegli zastavljen cilj.
Družboslovni aktiv	Opisnik znanja za določeno oceno.
Jezikoslovno umetniški aktiv	Opisniki znanj, ki so potrebna za določeno oceno.
Športno zdravstveni aktiv	Kako in na kaj bomo pozorni.

Anketirani učitelji razumejo pojem kriterija skladno s strokovno opredelitvijo pojma. Razvidno je raznoliko razumevanje pojma po strokovnih aktivih oz. po predmetnih področjih. Učitelji v II. triadi najbolj skladno opredelijo pojem kriterija s strokovno opredelitvijo pojma.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

b. Pojem »**MERILO**«

Strokovni aktiv	» Merilo«
I. triada	Je lestvica opisnikov kriterijev
II. triada	Lestvica, s katero merimo nivo znanja oz. standard
Naravoslovno-matematični aktiv	Lestvica za ugotavljanje uspešnosti.
Družboslovni aktiv	Ocenjevalna lestvica (od-do)
Jezikoslovno umetniški aktiv	Ocenjevalne lestvice.
Športno zdravstveni aktiv	Ovrednotenje znanja.

Merilo učiteljem pomeni lestvico, kjer učenec lahko jasno prepozna, koliko že dosega nek cilj oz. znanje. Merilo služi kot pokazatelj kakovosti, glede na kriterije.

c. Pojem »**PREVERJANJE ZNANJA**«

Strokovni aktiv	Preverjanje znanja
I. triada	Povratna informacija, kako dobro je otrok osvojil določen cilj in njegovo predznanje
II. triada	Ugotavljanje, na katerem nivoju je nek standard (cilj); je ali ni usvojen in do kakšne mere (lahko sumativno ali formativno).

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Naravoslovno-matematični aktiv	Ugotavljanje, v kolikšni meri so doseženi zastavljeni cilji učnega procesa in koliko so učenci razumeli (osvojili dano učno snov)
Družboslovni aktiv	Ugotavljanje znanja pred ocenjevanjem.
Jezikoslovno umetniški aktiv	Utrjevanje znanja pred ocenjevanjem.
Športno zdravstveni aktiv	Vmesna postaja do cilja.

Skozi preverjanje znanja se kaže oz. izraža direktivnost učiteljev. Zagotovo so rezultati boljši pri individualiziranem preverjanju znanja, bolj v smislu intervencijskega načina poučevanja. Ne gre za prenos vsebin, ampak pomoč učencu za doseganje ciljev. Na naši šoli še vedno prevladujoč behaviorističen stil poučevanja (pasivna vloga učenca v procesu učenja, znanje je posredovano v gotovi obliki, poudarek ne merljivih vedenjih, transmisija).

Zagotovo vsi učitelji ločujejo proces preverjanja od procesa ocenjevanja znanja. Proces preverjanja vključuje informacije pred, med in ob koncu obravnavane učne snovi.

d. Pojem »OCENJEVANJE ZNANJA«

Strokovni aktiv	Ocenjevanje znanja
I. triada	Otrokov dosežek v znanju izražen opisno ali številčno
II. triada	Sumativna ocena dosežka nekega standarda.
Naravoslovno-matematični aktiv	Vrednotenje izkazanega znanja posameznika, ki sledi preverjanju znanja. Zmerimo, koliko se je nekdo približal danim učnim ciljem. TIT: kolikšno mero teoretičnega znanja, spretnosti je vložil v izdelek.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Družboslovni aktiv	Dodeljevanje ocene za izkazano znanje.
Jezikoslovno umetniški aktiv	Številčne ocene na osnovi kriterijev in meril.
Športno zdravstveni aktiv	Oceniti doseganje ciljev, vsebin, veščin.

Pojmovanja imajo svojo moč, saj »krmarijo« ravnanje posameznika. Pojmovanja omogočajo posamezniku različna razumevanja in so podlaga njegovega ravnanja. Izhajali smo iz razlikovanja med pojmi (ang. concepts), ki so do neke mere dogovorjen konstrukt v okviru matičnih znanosti ter med pojmovanji (ang. conceptions), ki so subjektivno obarvani konstrukti. Izraz pojmovanja oz. implicitne teorije razumemo kot implicitne konstrukte posameznika, ki so nastali kot posledica njegovih izkušenj, spoznanj, doživljanj. Latinski izvor besede pojmovanje (lat. conceptio) pomeni sestaviti, vase sprejeti oz. pojmovati povezanost mnenj in zamisli (Verbinc). Potreben je premik od kvantitativnih k kvalitativnemu pojmovanju, ki vključujejo osebni smisel in notranjo motivacijo ter tako globlje razumevanje naučenega. Na žalost se v šoli zakoreninjenost nižjih pojmovanj učenja, znanja in poučevanja pogloblja še z obstoječimi načini preverjanja in ocenjevanja znanja (Nacionalno preverjanje znanja, poudarjeno testno preverjanje znanja s strogo izdelanimi kriteriji). Zagotovo je učenje uspešnejše, če posameznika miselno, čustveno aktivira, če je osebno vpleten, bo tudi znanje trajnejše.

Nižja pojmovanja učenja, znanja in poučevanja so največkrat povezana z zunanjo motivacijo (strah pred neuspehom), s površinskim pristopom in slabšimi rezultati. Morda je učitelj vse prevečkrat v vlogi administratorja, ki mora ustrezno zadostiti birokraciji in premalokrat v vlogi avtonomnega ustvarjalca VID procesa.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

II. NASLOV KAZALNIKA:

PROCES OBLIKOVANJA IN FUNKCIONALNOST, UPORABNOST KIM ZA PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA

OPIS PROBLEMA:

Na podlagi problemov s katerimi se srečujemo ob PIOZ, lahko sklepamo, da je področje KIM PIOZ še odprto za možne izboljšave in dvigovanje kvalitete na tem področju. S procesom samoevalvacije želimo ugotoviti trenutno stanje in iskati možnosti za izboljšave.

Na tem področju želimo dosegati naslednji standard kakovosti:

Kazalnik kakovosti pomeni prilagajanje in upoštevanje praktičnih situacij ter izkušenj, ki smo jih kot institucija pridobili. S kazalnikom, ki zajema KIM želimo prepoznati strukturo delovanja sistema ter ga posledično izboljšati. Dvigovanje kvalitete procesa PIOZ zajema torej uresničevanje PP.

S tem namenom želimo raziskati katere načine PIOZ so učitelji načrtovali že v letnih pripravah ter kaj jih je pri tem vodilo (razlogi za izbor načinov in oblikovanja KIM). Preko KIM se zrcali taksonomija, ki upošteva različne ravni pridobivanja znanja (vrste nalog za ocenjevanje, uporabnost

Da bi ugotovili, v kolikšni meri ta standard že dosegamo, smo se odločili, da se bomo v postopku samoevalvacije osredotočili na naslednja **evalvacijska področja**:

1. Razlogi za izbiro PIOZ v povezavi z učnimi cilji
2. Dileme in izkušnje glede oblikovanja in uporabe KIM

Glede na raznolika področja poznavanja in sodelovanja s šolo so bili anketirani:

- učitelji po strokovnih aktivih

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

UGOTOVITVE IZ ZBRANIH PODATKOV

Ad.1 RAZLOGI ZA IZBIRO PIOZ

V vseh strokovnih aktivih so se učitelji odločili za **USTNO PIOZ** glede na predmetne cilje in standarde znanja. Ta način je prevladujoč, saj kot navajajo učitelji ustno PIOZ omogoča takojšnje povratno informacijo ter tako preverjanje učnih ciljev. Učitelji I. triade se prilagajajo glede na starost otrok in še neznanje pisanja pri učencih, učence usmerjajo z podvprašanji ter iščejo tudi druge oblike in načine izražanja. Strokovni aktivni učiteljev so za izbrani ustni način PIOZ že vnaprej določili merila in kriterije. Izjema je naravoslovno matematični aktiv, kjer so učitelji že vnaprej opredelili kriterije, merila pa ne.

Sklep1: Ustni način PIOZ omogoča glede na predmetne cilje in standarde takojšnje povratno informacijo. Skladno z načinom so učitelji določili tudi merila in kriterije ustnega PIOZ.

Skoraj v vseh strokovnih aktivih je glede na predmetna načela utrjeno **PISNO PIOZ**. Na izbor vpliva večkrat časovna stiska dela v razredu. Tehtna utemeljitev omenjenega izbora za PIOZ je v enakih možnostih za vse učence ter težnji po objektivizaciji PIOZ. Izbor učitelji, kot sicer utemeljuje s predmetnimi cilji in standardi znanja. Izjema je športno zdravstveni aktiv. Enotno pa drži, da so ob izboru načina PIOZ učitelji določili kriterije in merila PIOZ.

Sklep 2: Pisni način PIOZ omogoča glede na predmetne cilje in standarde objektivizacijo preverjanja in ocenjevanja znanja. Skladno z načinom so učitelji določili merila in kriterije pisnega PIOZ.

Strokovni aktivni se o načinu PIOZ odločajo različno, glede na predmetna področja ter glede na cilje in standarde. Učitelji I. triade zaradi popestritve, spodbujanja motivacije ter medpredmetnih povezav izrazito posegajo po raznolikem načinu PIOZ.. Kot navajajo, jim tak način dopušča, da se učenci izkažejo in predstavijo svoje znanje na drugačen način. Podobnega mnenja so učitelji II. triade. Jezikovno umetniški aktiv načrtuje pod to kategorijo (**likovni, praktični, tehnični izdelki**) plakate in Power Point predstavitve kot sestavino govornega nastopa. Ob omenjenem izboru načina učitelji dosledno načrtujejo tudi kriterije in merila.

Sklep 3: Likovni, tehnični, praktični izdelki kot način PIOZ izstopajo v I. triadi, glede na predmetne cilje in standarde so razvidni v delu učiteljev tudi II. triade. Jezikovno umetniški aktiv pa izbira ta način kot dopolnitev za doseganje ciljev in standardov.

Projektno delo kot način PIOZ ni značilen za I. in II. triado. Po mnenju učiteljev ta način spodbuja samostojnost, učenca navaja k razvijanju odgovornosti in je kot tak prepoznaven v III. triadi. Naravoslovno matematični aktiv za projektno delo, predvsem v obliki

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

seminarskih nalog, za katere so učitelji predhodno načrtovali kriterije in merila. V jezikovno umetniškem aktivu spodbujajo bolj skupinsko obliko (domače branje) z izdelanimi kriteriji in merili.

Sklep 4: Projektno delo kot način PIOZ je prepoznaven bolj med zrelejšimi učenci, torej v III. triadi med različnimi predmetnimi področji. Ob izboru tega načina so učitelji določili merila in kriterije.

Strokovni aktivni so govorni **nastop** kot način PIOZ izbrali predvsem tam, kjer je v ciljih in standardih poudarjen pomen izražanja in jezika. Iz anket lahko posplošimo, da je govorni nastop sicer načrtovan v vseh strokovnih aktivih. Pa vendar so ga izpostavili v aktivu I. triade, jezikovno umetniškem aktivu. Značilno pa da za omenjeni izbor vsi načrtujejo tudi merila in kriterije.

Sklep 5: Govorni nastop z opredeljenimi merili in kriteriji je kot način PIOZ poudarjen pri predmetih, kjer so v ospredju kot cilji in standardi povezani z izražanjem in jezikom. Spodbujajo ga v I. triadi ter predvsem znotraj jezikovno umetniškega aktiva.

V okviru načrtovanja **drugih možnih načinov PIOZ** na šoli ni velike pestrosti. Naravoslovno matematični aktiv se je odločil za praktično delo oz. izdelovanje izdelkov ter za eksperimentalno delo. Kot navajajo, so za omenjeni izbor načrtovali kriterije, ne pa vedno tudi merila. Znotraj družboslovnega aktiva navajajo učitelji kot način PIOZ tudi delo s kartami in orientacijo v prostoru in času. Enako kot do sedaj, z določenimi merili in kriteriji. Jezikovno umetniški aktiv spodbuja učence k sodelovanju na natečajih in tekmovanjih, sodelovanje na nastopih na ravni šole, dosežena priznanja, bralno značko. Iz ankete pa ni razvidno, ali so določili merila in kriterije za ocenjevanje znanja za ta izbor.

Sklep 6: Za našo šolo ni značilen in prepoznaven raznolik izbor načina PIOZ, saj se učitelji držijo že bolj ustaljenih oblik. Drži pa, da preverjanje znanja učitelji spodbujajo z različnimi metodami dela.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Ad.2 DILEME in IZKUŠNJE OB OBLIKOVANJU IN UPORABI KIM

USTNO PIOZ

a. Dileme in težave pri OBLIKOVANJU KIM

Strokovni aktiv I.triade poudarja nejasnost smernic in navodil stroke glede oblikovanja kriterijev. Učitelji imajo velike težave ob oblikovanju KIM, saj ob letnih evalvacijah vedno znova ugotavljajo neustreznost KIM. Vsako leto znova so dileme ob ustreznosti ređovalnice, oblikovanje KIM. Posamični učitelj se problema loteva po svoje. Ob tem izpostavljajo potrebo po oblikovanju enotnih nacionalnih kriterijev. Učitelji se ne čutijo dovolj kompetentni. Naravoslovno matematični aktiv ugotavlja, da različno sposobni učenci dobijo enako oceno za različno izkazano znanje. Jezikoslovno umetniški aktiv se sprašuje, ali je ustrezno za pozitivno 50 ali 60 %. Športno zdravstveni aktiv pa ima dilemo, ali so lahko teoretične informacije že ustna ocena.

b. Izkušnje ob RABI KIM

SLABE:

- Prevelika kritičnost učencev ob ocenjevanju drugih.
- Veliko učencev ima strah in tremo ob ocenjevanju, ne izkažejo znanja v pravi meri.
- Časovna stiska, besedni zaklad učencev je šibak

DOBRE:

- Učenci so vključeni v ocenjevanje.
- Dodatna podvprašanja učencem, možnost za boljše ocene.
- Pomoč pri oblikovanju odgovorov.
- Boljša koncentracija.
- Učenec sam izbira vrstni red nalog in tip; nekateri so ročno spretni, domiselni.

PISNO PIOZ

a. Dileme in težave pri OBLIKOVANJU KIM

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Ob oblikovanju KIM za pisno PIOZ se v Jezikovno umetnostnem aktivu ukvarjajo z dilemo čemu dajati prednost pri ocenjevanju spisov in pri pisnih sestankih. Ali je ključna vsebina ali jezikovna pravilnost oz. dilema, kako ustrezno oblikovati KIM. Športno zdravstveni aktiv pa postavlja dilemo ali zgolj teoretična informacija zadostuje za pisno oceno.

b. Izkušnje ob RABI KIM:

SLABE:

- Sestaviti ustrezní pisni test.
- Bralna nepismenost, počasnost zapisovanja.
- Raba podobnih kriterijev kot NPZ.

DOBRE:

- Objektivnost, zanesljivost.
- Vsi enake možnosti.

LIKOVNI, TEHNIČNI, PRAKTIČNI IZDELKI

a. Dileme in težave pri OBLIKOVANJU KIM

Znotraj strok aktiva II. triade ugotavljajo, kako težko je ustrezno sestaviti kriterije za različne likovne tehnike. Naravoslovno matematični aktiv imajo težave glede popolnosti izdelka (TIT) ter prilagodljivosti do učencev DSP.

b. Izkušnje ob RABI KIM

SLABE:

- Premalo časa ;45 min
- Drag material, vse ni možno realizirati iz odpadkov
- Namen - saj izdelke običajno zavržemo.

DOBRE:

- Inovativnost nekaterih.
- Spodbujanje timskega dela, iskanje različnih virov, povezovanje teorije in prakse
- Za kinestetični tip učenca.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- Na drugačen način izkaže svoje znanje.

4. PROJEKTNO DELO

a. Dileme in težave pri OBLIKOVANJU KIM

NMA ugotavlja, da je potrebno časovno omejiti, enako velja tudi glede obsežnosti. Potrebno je oblikovati jasna enoznačna navodila ter dovolj jasno opredeliti problem. Dileme nastajajo tudi ob zapisih.

b. Izkušnje ob RABI KIM:

SLABE:

- Zaradi timskega dela, kjer delajo le nekateri, oceno pa dobijo vsi enako.
- Problem glede časa in materiala.
- Zaradi širine teme potrebno časovno omejiti

DOBRE:

- Zadovoljstvo ob rezultatih.
- Drugače izkazano znanje.

5. NASTOPI

a. Dileme in težave pri OBLIKOVANJU KIM

Kako oblikovati KIM, da kljub omejitvam lahko upoštevamo konkretno situacijo, kot na primer tremo učenca ali strah – čustveno stanje.

b. Izkušnje ob RABI KIM:

SLABE:

- kako upoštevati otrokov strah

6. DRUGE DEJAVNOSTI

a. Dileme in težave pri OBLIKOVANJU KIM

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

NMA poudarja kako ustrezno oblikovati KIM za praktično delo, eksperimentalno delo. JUA – postavlja dilemo kako z DN, ki se jih ne ocenjuje tudi z delnimi ocenami ne. Torej, kako ta del vgraditi v KIM.

b. Izkušnje ob RABI KIM:

SLABE:

- Preveč učencev naenkrat, težko opazuješ.
- Zagotoviti potrebno pogoje za varno delo.
- Veliko časa za izvedbo, pripravo.

DOBRE:

- Zadovoljstvo z rezultati.
- Drugačen pot izkazovanja znanja.
- Pri ocenjevanju gre za višje taksonomske ravni (sinteza, povezovanje).

Sklep: Način PIOZ je potrebno izbrati skladno z razvojno stopnjo učencev (pri mlajših prevladuje ustno preverjanje), z učnimi vsebinami in z učnimi cilji, ki jih želimo doseči. Iz mnenj učiteljev je razvidno, da stremijo k objektivizaciji ocenjevanja, kar je težko in pa včasih tudi nezaželeno. S tem razlogom učitelji vnaprej oblikujejo merila, po katerih ocenjujejo. Izbor tipa nalog za ocenjevanje je podrejen doseganju učnih ciljev, ki jih preverjajo oz. ocenjujejo.

Drži tudi, da USTNI NAČIN PIOZ omogoča glede na predmetne cilje in standarde takojšnjo povratno informacijo ter boljši vpogled v znanje in razumevanje učenca. Raznolike načine PIOZ iščejo bolj učitelji I. triade, medtem ko je projektno delo prepoznavno med starejšimi in zrelejšimi učenci. Ne glede na starost učencev bi bilo smiselno preudarno načrtovati in spodbujati govorne nastope, saj imajo osrednji pomen za izražanje in jezik – potrebno pri vseh predmetih.

Za našo šolo ni značilen raznolik izbor načina PIOZ, saj se učitelji držijo bolj ustaljenih oblik. Drži pa, da učitelji pri preverjanju znanja iščejo zelo različne in kreativne načine izkazovanja znanja.

Ob oblikovanju kriterijev je smiselno sodelovanje z učenci na ravni dogovora in razlage ravni znanja. Učitelj mora ustrezno določiti sestavine, ki jih bo ocenjeval in pri tem izhajati iz standardov in ciljev. Predvsem pa mora učitelj znati utemeljiti sestavine in njihovo »težo«, znati ubesediti z uporabo primernih izrazov – glagolov.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

III. NASLOV KAZALNIKA:

UPORABA DOLOČIL »PRAVILNIKA O PREVERJANJU IN OCENJEVANJU TER NAPREDOVANJU UČENCEV V OŠ « - PP

OPIS PROBLEMA:

Cilj samoevalvacije je dvigovanje kvalitete na področju preverjanja in ocenjevanja znanja. S tem namenom smo se odločili v procesu samoevalvacije ugotoviti, kako uspešno uresničujemo in si prizadevamo za uresničitev nekaterih, nam pomembnih določil Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v OŠ (PP).

Na tem področju želimo dosegati naslednji standard kakovosti:

Dvigovanje kvalitete na področju preverjanja in ocenjevanja znanja predstavlja najprej uresničevanje načel in opredelitev PP. Učitelji pri svojem delu, načrtovanju in delovanju izhajajo iz PP. S tem namenom želimo raziskati, kako uspešno na naši šoli uresničujemo določila PP.

Da bi ugotovili, v kolikšni meri ta standard že dosegamo, smo se odločili, da se bomo v postopku samoevalvacije osredotočili na naslednja **evalvacijska področja**:

10. Načela PIOZ: Spoštovanje osebne integritete učenca (PP, 2.člen, 1.alineja) in povratne informacije učitelja o učenčevem individualnem napredku (PP, 2.člen, 5.alineja)
11. Ločevanje preverjanja in ocenjevanja znanja (PP, 3. člen)
12. Zagotavljanje javnosti ocenjevanja in obveščanja (PP, 4.člen), KIM
13. Prilagajanje PIOZ: za učence s posebnimi potrebami (PP, 5.člen) in učence s statusom tujca (PP, 19. člen)
14. Ocenjevalci- ocenjuje učitelj, ki predmet poučuje (PP, 6.člen)
15. Ocenjevanje pisnih izdelkov (PP, 12.člen)
16. Seznanitev z oceno (PP, 14.člen)
17. Ocenjevanje znanja pri nivojskem pouku v 8. in 9. razredu (PP, 15.člen)
18. Zaključna ocene (PP, 16.člen)

Glede na raznolika področja poznavanja in sodelovanja s šolo so bili anketirani:

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- učenci zadnje triade (7.-9. razred; 180 anket)
- starši učencev zadnje triade (7.-9. razred; 67 anket)
- učitelji po strokovnih aktivih

UGOTOVITVE IZ ZBRANIH PODATKOV

Ad.1

Načela PIOZ: Spoštovanja osebne integritete učenca (PP, 2.člen, 1.alineja) in povratne informacije učitelja o učenčevem individualnem napredku (PP, 2.člen, 5.alineja)

a. Spoštovanje osebne integritete učenca (PP, 2. člen, 1. alineja)

Učitelji navajajo, da v procesu PIOZ spoštujejo osebno integriteto učenca tako, da iščejo močna področja in spremljamo individualni napredek. Predvsem pa z različnimi prilagoditvami glede na učenca (včasih tudi na račun javnosti ocenjevanja; upoštevajo različnost), lažja pot do cilja, boljše ocene. Nekateri učitelji zaprisegajo na formativno spremljanje učenčevega napredka. Učitelji navajajo težave, ker KIM ter cilji/standardi zanemarjajo osebnostno integriteto učenca.

Sklep: V vseh strokovnih aktivih učitelji uresničujejo načelo PIOZ tako, da prilagajajo preverjanje in ocenjevanje individualnim posebnostim učencev. Večinoma učitelji navajajo iskanje močnih področjih ter upoštevanje šibkih področjih učenca ter tako iščejo uspešno pot doseganja ciljev in standardov. Nekateri učitelji poskušajo s formativnim spremljanjem in ocenjevanjem učenčevega napredka. Dilema nastane, ker za uresničevanje tega načela, kot navajajo učitelji, včasih kršijo načelo javnosti.

b. Povratna informacija učitelja o učenčevem individualnem napredku (PP, 2.člen, 5.alineja)

Učitelji učencem sporočajo povratne informacije o učenčevem individualnem napredku ob individualnih razgovorih. Večkrat so učenci deležni neposredne povratne informacije po analizi preverjanja in ocenjevanja znanja v učni skupini oz. oddelku. Učitelji povedo, da povratna informacija vsebuje močna in šibka področja ter informacijo, kako izboljšati trenutno stanje, če je to potrebno. Nekateri učitelji

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

zapišejo povratno informacijo o učenčevem napredku kar v zvezek (pohvala, vzpodbuda, osebna povratna informacija, kako naprej), saj je lahko tako tudi informacija staršem.

Starši dobijo informacijo o individualnem napredku otroka predvsem na organiziranih oblikah sodelovanja šola dom, torej na GU. Učitelji običajno vrnejo pisne in ostale izdelke v informacijo staršem. Pri tem na gre zgolj za informacije o pridobljenih ocenah, temveč tudi o tem, kako sodeluje učenec, kaj so njegova šibka in močna področja in učitelje s svojim videnjem podaja smernice možnega razvoja.

Predlog: GU za učence, kjer je več prostora in časa za formativno spremljanje individualnega napredka učenca. K demokratizaciji odnosov med učenci in učitelji ter k kvalitetnejšemu znanje doprinese tudi večja aktivna vloga učenca. Učenec lahko tako načrtuje, izvede in evalvira lastno delo. Učitelj spodbuja aktivno vlogo v individualnem napredovanju tako, da omogoča s svojim delom raznolike pristope in načine izkazovanja znanja (pestrost metod in oblik), spodbujanje samouravnavanja učenja. Manjka »prostor«, kjer učenci z bolj aktivno vlogo in večjo možnostjo odločanja več tudi sami aktivno razmišljajo o lastnem učnem napredku. Smiselno je bolj spodbujati sodelovanje med učitelji, kjer so povratne informacije o učenčevem napredku možnost za usklajeno delovanje.

Ad.2

Zagotavljanje javnosti ocenjevanja in obveščanja (PP, 4.člen), KIM

Iz anket **učiteljev** je razvidno, da učitelji uresničujejo načelo javnosti ocenjevanja in obveščanja (PP, 4.člen), ki med drugim določa »predstavitev KIM«. Na podlagi anket strokovnih aktivov je razvidno, da učitelji na začetku šolskega leta javno predstavijo KIM, ki jih tudi nalepijo učenci v zvezek. Ob vstopu v učilnico je razvidno, da učitelji KIM tudi izobesijo. Enako velja za KIM za izdelke. Učitelji navajajo, da ob ustnem ocenjevanju znanja pojasnijo pridobljeno ocene skladno s KIM. Enoznačno in veliko bolj objektivno je pri pisnem ocenjevanju, kjer je točkovnik sestavni del testa. Vsekakor pa je učitelj dolžan ob popravi tudi dodatno razložiti, koliko točk je ovrednoten posamičen odgovor ter zakaj. Učitelji navajajo, da ocenjuje pred učenci oddelka ter tako pripomorejo k uresničevanju načela javnosti ocenjevanja. S tem učence navajajo tudi k samoocenjevanju (NMA). Učitelj tudi pojasni, koliko se je posamični učenec približal danim učnim ciljem. Za ocenjevanje praktičnega dela, seminarskih nalog so kriteriji in merila na vpogled tudi v spletni učilnici

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

(FIZ). Posamični učitelji pa KIM predstavijo tudi na ORS staršem (I. in II. triada) Učitelji mlajših učencev pa tudi staršem sporočajo informacije o dosežku otroka, tako da oceno zapišejo v zvezek otroka.

Večina **učencev** pove, da učitelj VEDNO pojasni in upošteva KIM ocenjevanja za seminarsko nalogo (64 %), pri pisnem ocenjevanju (53 %), za govorni nastop (49 %). VEČINOMA pa učitelj pojasni in upošteva KIM pri ustnem ocenjevanju (61 %), učitelj na začetku leta pojasni KIM za posamezni predmet (51 %), učenci razumejo KIM pri posameznem predmetu (51 %), učitelj z vsako oceno sproti seznanjeni in pojasni (51 %), upošteva KIM za govorni nastop (49 %).

Starši so bili večinsko preko učiteljev (39 %) seznanjeni s KIM, informacije so jih posredovali otroci (učenci 36 %), 19 % staršev je poiskalo informacije v šolski publikaciji. Preostalih 6% pa so informacije iskali samostojno. Učenci in predvsem učitelji so starše zadnje triade seznanili s PP in KIM. K informiranosti staršev veliko pripomorejo učenci, ki informacije posredujejo tudi doma. To pa dokazuje, da so tudi učenci seznanjeni in poznajo PP in KIM.

Povzetek:

Na šoli uresničujemo načelo javnosti in obveščanja (PP, 4.člen). Starši potrjujejo, da so bili seznanjeni s PP, večinoma preko otrok ali pa preko predstavitev učiteljev. Starši pa so bili seznanjeni k KIM PIOZ večinoma preko učiteljev, sledijo posredovane informacije preko otrok. Posledično to dejstvo potrjuje tudi seznanjenost učencev, ki informacijo o PP tudi posredujejo doma. Starši, učitelji in učenci izražajo, da so bili cilji in standardi znanja predhodno predstavljeni in vključeni v predstavitev KIM.

Iz odgovorov učencem lahko povzamemo, da so učenci dobro informirani o KIM. Po mnenju učencev so KIM ocenjevanja enoznačna in dobro opredeljena za pisno ocenjevanje, seminarske naloge in govorni nastop. Še vedno dobro, pa vendar kategorijo »večinoma drži«, učenci navajajo upoštevanje KIM pri ustnem ocenjevanju, pojasnjevanju KIM ob začetku leta pri posameznem predmetu ter pri govornem nastopu.

Povratne informacije o individualnem napredku učenca učitelji največkrat učencu nudijo neposredno ob analizi šolskega dela. Te informacije, kot navajajo učitelji, vsebujejo kaj učenec že dosega in kje so še vrzeli. Starši te informacije dobijo ali ob učiteljevih vpisih v zvezek, večkrat pa na dogovorjenih uradnih srečanjih – GU ali ORS. Kljub temu bi bilo smoterno spodbujati aktivnejšo vlogo učenca, ki prevzema odgovornost za lastno napredovanje (učenje, znanje). Velja tudi, da je smiselno spodbujati sodelovanje med učitelji, kjer so povratne informacije o učenčevem napredku možnost za usklajeno delovanje.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Večina dilem in rešitev, ki jih **učitelji** navajajo ob uresničevanju 4. člena PP izhajajo iz človeškega dejavnika. Šola - pouk je večkrat prilagajanje danim situacijam in vedno sprotno iskanje rešitev. Šola ni prostor, kjer se lahko togo uresničujejo predhodno načrtovane dejavnosti. Večkrat ob upoštevanju individualnega učenca učitelj stopa na polje, kjer je dolžan obrazložiti ostalim otrokom vzroke lastnega delovanja, ker otroci tega uvida v smiselnost ravnanja učitelja preprosto še nimajo. Smiselno je upoštevati dobre izkušnje učiteljev in jih uvesti kot del naše šolske prakse. Zagotovo se učitelj z premišljenostjo strokovnega ravnanja lahko večkrat izogne neprijetnim situacijam ob doslednem izvajanju PP, 4. člena. Učitelji navajajo dobre izkušnje oz. rešitve:

- predstavitev predpisov, ciljev in standardov (lažja priprava na delo učitelja, kvalitetnejše delo, formativno spremljanje učenčevega napredka)
- v zvezek nalepljeni načini in roki ocenjevanja (priprava učenca, iskanje znanja, sprotnost in enakomernost PIOZ,..)
- ocenjevanje pred sošolci (takojšnja povratna informacija, možnost demokratizacije odnosov, večja aktivna vloga učencev, poznavanje KIM, motivacija; razlike med učenci – individualno, DSP,..)
- pisne izdelke nalepiti v zvezek (informacija staršem in učencem, vplivanje in spodbujanje učencev)
- zapis pridobljene ocene v zvezek učenca ter ob tem podpis starša (povratna informacija o dosežku, poleg lahko tudi zapis o otrokovem individualnem napredku),...

Pojavljajo pa se seveda tudi številne dileme, ki izhajajo iz preteklih izkušenj. Na ravni šole je smiselno iskanje rešitev na sledeče dileme:

- Kako kvalitetno oblikovati KIM (za splošno področje, kako natančno)?
- Kako ustrezno, staršem in učencem razumljivo, predstaviti predpise, cilje in standarde glede na preobsežnost zapisov?
- Kako poenostaviti UN v smislu združevanja ciljev in standardov znanja zaradi lažjega načrtovanja dela učitelja?
- Kako preseči vkalupljenost učitelja za tekoče šolsko leto? Spodbujati medpredmetne povezave, pogled naprej.
- Kako načrtovati načine in roke ocenjevanja enakomerno preko celega leta, da kljub nepredvidljivim situacijam držijo dogovori?

Povzetek:

Učitelji navajajo številne dobre izkušnje in rešitve ob uresničevanju načela javnosti ocenjevanja in obveščanja, kot na primer: v zvezek nalepljeni KIM, načini in roki ocenjevanja; pisni ocenjeni izdelki tudi nalepljeni v zvezek; redno v zvezek napisane pridobljene ocene ob podpisu starša ter striktno ocenjevanje pred razredom z obrazložitvijo. Učitelje večkrat skrbi ali so dovolj kvalitetno in natančno oblikovali KIM, da bi ustrezali namenu. Želja učiteljev je preseči lastno vkalupljenost in iskati drugačne načine PIOZ. Večina težav pa izhaja iz človeškega dejavnika, saj se učitelji težko rigidno držijo rokov ocenjevanja ob izostankih ali drugih dejavnostih na šoli.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Ad.3

LOČEVANJE PROCESA PREVERJANJA OD OCENJEVANJA ZNANJA (PP, 3. člen)

Starši so mnenja, da uspešno uresničujemo PP, 3. člen, ki govori o razlikovanju in pomenu preverjanja in ocenjevanja znanja. Večina staršev (47 %) potrjuje, da preverjanje služi povratni informaciji in ni predmet ocenjevanja. Tudi učenci večinoma potrjujejo, da v glavnem drži (46 %) , da preverjanje znanja ne vpliva na oceno. Ob tem lahko razberemo tudi, učenci menijo, da so ocene je odvisna samo od njihovega znanja (56 %). Učenci kritično tudi opozarjajo, da je pridobivanje ocen nesorazmerno. 46 % učencev pravi, da vedno največ ocen pridobim v zadnjem mesecu ocenjevalnega obdobja (konference).

Na šoli je proces preverjanja in ocenjevanja znanja ločen. Preverjanje pomeni zbiranje informacije o tem, kako učenec dosega cilje oz. standarde. Drži pa, da bi bilo smiselno proces preverjanja dovolj časa pred ocenjevanjem, da bi lahko preverjanje služilo prvotnemu namenu.

Ad.4

PRILAGAJANJE PIOZ: ZA UČENCE S POSEBNIMI POTREBAMI (PP, 5.člen) IN UČENCE S STATUSOM TUJCA (pp, 19. ČLEN)

Učitelji navajajo sledeče oblike prilagajanja PIOZ:

a. Za učence s posebnimi potrebami:

- večje število poskusov pri ocenjevanju, več možnosti
- prilagojena zahtevnost (branje navodil, dodatna razlaga navodil)
- ustno ocenjevanje po vnaprej pripravljenih vprašanjih
- izbira načina in časa ocenjevanja (začetne ure)
- ponazorila, prilagoditve glede na odločbo, pomoč pri izdelavi izdelka,..
- več različnih metod PIOZ
- osebni stik, individualno, izven razreda
- usmerjanje z vprašanji
- več možnosti popravljanja

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- b. Za učence s statusom tujca:
- predvsem jezikovne prilagoditve
 - ustno ocenjevanje po vnaprej pripravljenih vprašanjih
 - ponazorila
 - več različnih metod PIOZ
 - osebni stik
 - prilagojena zahtevnost (branje navodil, dodatna razlaga navodil)
 - daljši čas pisanja
 - ocenjevanje glede na individualni napredek

Tudi učenci v anketah navajajo, da učitelji vedno prilagajajo načine PIOZ učencem s statusom tujca (60%).

Povzetek: Na podlagi anket ugotavljamo, da učitelji smiselno in v skladu z odločbami prilagajajo PIOZ učencem s posebnimi potrebami. Prevladujejo izvedbene prilagoditve, ne toliko didaktične oz. vsebinske. Pri učencih s statusom tujca pa je oblika in način prilagajanja izrazito individualno naravnano. Glede na število navedenih prilagoditev je moč razbrati večjo izkušnost na področju učencev s posebnimi potrebami.

Ad.4

OCENJEVALCI- OCENJUJE UČITELJ, KI PREDMET POUČUJE (PP, 6. člen)

Učitelji v anketah navajajo:

Argumenti ZA	Argumenti PROTI
<ul style="list-style-type: none">• povratna informacija učitelju in učencu o doseganju ciljev in standardov (glede na razred)• kot aktiv sestavimo preverjanje in ocenjevanje znanja, ena od učiteljic pa končno oblikuje izdelek	<ul style="list-style-type: none">• zgolj učitelj, ki poučujejo v oddelku, lahko ocenjuje doseganje standardov• vsak učitelj dela svoje naloge v razredu, kjer poučuje (dileme ni)• nastane problem neprilagojenosti posameznim učnim skupinam

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

<ul style="list-style-type: none">• v celotni generaciji se preverja enake standarde, zato se učitelji sproti dogovorimo in skupaj določimo o vsebinah preverjanja in ocenjevanja• samopreverjanje dela, tovrstno preverjanje je na nek način eksterno	<ul style="list-style-type: none">• lažje sestavi tip nalog glede na predhodno urjenje, preverjanje znanja,..
---	---

Ob doslednem uresničevanju PP (6. člena) je moč razbrati, da zgolj učitelj, ki predmet poučuje lahko znanje iz posameznega predmeta tudi ocenjuje. Iz anket učiteljev lahko povzamemo, da dilema nastane ob uporabi enotnih testov znanja zaradi neprilagojenosti posameznim učnim skupinam oz. drugačni obravnavi in delu znotraj učnih skupin (oddelkov). Učitelji so mnenja, da lažje in smiselno sestavi pisni preizkus učitelj, ki je učence tudi uril in preverjal znanje na enak način, tudi ocenil. Nasprotno pa tak način dela zagovarjajo učitelji, ki vztrajajo na preverjanju ciljev in standardov za celotno generacijo. Podobno vlogo ima v našem šolskem sistemu res tudi eksterno ocenjevanje znanja. Pa vendar prav oblika diferenciacije omogoča in narekuje drugačen način dela (obravnave, preverjanja, ocenjevanja).

Ad.6

OCENJEVANJE PISNIH IZDELKOV (PP, 12.člen)

Zanimalo nas je kako uspešno uresničujemo 12. člen, konkretno ali drži, da učitelj napove pisno ocenjevanje znanja 5 delovnih dni prej. Tako učenci (68 %) kot starši (73 %) potrjujejo, da zadovoljivo uresničujemo ta člen PP.

Ad.7

SEZNANITEV Z OCENO (PP, 14.člen)

Učitelji potrjujejo, da vedno drži uresničevanje PP, 16. člena, ki govori o tem, da učitelj učenca takoj po ustnem ocenjevanju oceni in seznanji z oceno.

Po mnenju anketiranih staršev so starši in učenci seznanjeni s predpisi. Učitelj zagotavlja javnost ocenjevanja z oblikovanjem ocen pred učenci ter s takojšnjo obrazložitvijo in seznanitvijo učenca z oceno.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Tudi učenci potrjujejo zgoraj omenjeno načelo in sicer:

- Pri ocenjevanju ustnih odgovorov ali dejavnosti učitelj oceni učenca takoj in ga seznani z oceno (59 %)
- Z vsako oceno sem sprti seznanjen, učitelj jo pojasni (51 %)

Iz povzetkov anket staršev, učiteljev in učencev lahko posplošimo, da na šoli uspešno uresničujemo 16. člen PP.

Ad.8

OCENJEVANJE ZNANJA PRI NIVOJSKEM POUKU V 8. IN 9. RAZREDU (PP, 15.člen)

Vsi učitelji v vseh strokovnih aktivih menijo, da uspešno uresničujejo 15. člen, ki govori da »učenec v nivojski skupini vedno lahko doseže višjo ocene od določene za posamezno raven. Na to vprašanje so odgovarjali le učitelji po strokovnih aktivih.

Ad.9

ZAKLJUČNA OCENA (PP, 16.člen)

Učitelji v svojih odgovorih glede zaključne ocene navajajo raznolike odgovore. Iz odgovorov je razvidno mnenje, da:

- učitelj ob koncu pouka oblikuje zaključno oceno posameznega predmeta
- zaključno oceno redko oblikujejo javno pred učenci oddelka oz. učne skupine
- ne drži, da zaključna ocena predmeta vključuje vse pridobljene ocene med šolskim letom
- ne drži, da zaključna ocena zaokrožena aritmetična sredina vseh pridobljenih ocen med šol.letom
- ne drži, da je zaključna ocena odvisna od »relativne teže« pridobljenih ocen, s čimer so učenci seznanjeni

Učenci menijo, da V GLAVNEM DRŽI (49 %), da učitelj pred učenci oddelka, skupine oblikuje in pojasni zaključno oceno pri predmetu.

Iz zbirnika trditev strokovnih aktivov je moč razbrati, da učitelji v določenih pogledih odstopajo od zapisa PP. In sicer:

1. Zaključna ocena pri posameznem predmetu enakovredno vključuje vse pridobljene ocene (PP, člen 16. člen) med šolskim letom, torej vedenje učenca naj ne bi vplivalo na ocenjevanje znanja.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

2. Izboljševanje ocen sicer PP ne predvideva, je pa to vsekakor stvar učitelja, ki poučuje ter s tem vzpostavlja odnosno raven pri svojem delu. Vse oblike in načine ocenjevanja učitelj na začetku leta predstavi učencem ter jim to tudi pojasni na njim razumljiv način ter pri tem upošteva KIM ocenjevanja.
3. Učitelj ocenjuje, kako učenec napreduje glede na opredeljene cilje in standarde znanja v UN. Z negativno oceno je ocenjen učenec, ki pa ne doseže pričakovanih rezultatov, določenih v UN.

Omenjeni člen PP govori o tem, da učitelj pri zaključni oceni upošteva vse prejete ocene med šolskim letom. Zaradi boljšega razumevanja in skladnosti je smiselno, da se zaključna ocena oblikuje pred učenci ali pa še bolje skupaj z učenci. S tem se izognemo različnim pričakovanjem otrok in učimo otroke vrednotenja znanja skladno s predhodno predstavljenimi cilji in standardi znanja.

IV. NASLOV KAZALNIKA:

POSNETEK STANJA doživljanja udeležencev (učitelji, učenci, starši) IN PREDLOGI UKREPOV ZA IZBOLJŠANJE

OPIS PROBLEMA:

Ugotavljamo, da v polni meri še nismo zadovoljni s kakovostjo preverjanja in ocenjevanja znanja na šoli. S tem namenom smo za mnenje povprašali vse tri strani: starše, učence in učitelje. Zanimalo nas je, kako doživljajo področje preverjanja in ocenjevanja znanja in kje vidijo možno polje izboljšav.

Na tem področju želimo dosegati naslednji standard kakovosti:

Osnova za uresničevanje PP ter dvigovanje kvalitete na področju preverjanja in ocenjevanja znanja je uvid v doživljanje vseh vpletenih. Posnetek stanja doživljanja ob PIOZ odpira drugačen pogled, možnost za izboljšave in možnost za pohvalo že storjenega.

Da bi ugotovili, v kolikšni meri ta standard že dosegamo, smo se odločili, da se bomo v postopku samoevalvacije osredotočili na naslednja **evalvacijska področja**:

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

1. Predlogi ukrepov za izboljšanje kvalitete preverjanja in ocenjevanja znanja, izkušnje

Glede na raznolika področja poznavanja in sodelovanja s šolo so bili anketirani:

- Učitelji po strokovnih aktivih
- Starši zadnje triade
- Učenci zadnje triade

STARŠI:

Če nas želite na kaj opozoriti (pripombe, predlogi, pobude,...):	Kaj vam je posebno všeč (dobro, pozitivno, pohvalno,...):
<ul style="list-style-type: none">- nekateri učenci so privilegirani- prisoten halo efekt- nekateri učitelji iščejo neznanje, ne ocenjujejo pošteno- nekateri učitelji ne znajo narediti miru- želimo več utrjevanja, ponavljanja- pri TJA učna snov po posameznih učnih skupinah ni bila razložena, bila pa je v testu- DZ ostaja prazen- previsoki KIM- KIM je potrebno oblikovati razumljivo in skupaj z učenci- prestrogo ocenjevanje- premalo lastnega ocenjevanja otrok samih- TIT /LVZ vse preveč natančno- preverjanja so prepozna; več informacije kako naprej- nekateri učenci imajo tremo	<ul style="list-style-type: none">- prijazni učitelji- dobri odnosi učiteljev- sprotno preverjanje znanja- pravično ocenjevanje- samoocejevanje učencev- dobra razlaga- možnost izboljšanja in dokončanja izdelka- dobro počutje otrok na šoli- dobro obveščanje s strani šole- pohvalno, da na GU učitelji predstavijo, kaj je bil otrok ocenjen, pove o njegovem napredku

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Namigi staršev:

- izboljšat odnosno raven (pravičnost ocenjevanja za vse)
- zmanjšat tremo učencev (pripravljenost, jasni KIM, pričakovanja – sposobnosti, utjevanje)
- več aktivnega deleža učencev (oblikovanje KIM, samoocenjevanje)
- več časa za preverjanje in utrjevanje znanja
- testi naj vsebujejo zgolj utrjeno učno snov

UČENCI:

Namigi za izboljšanje kvalitete preverjanja in ocenjevanja znanja:

na šoli	pri posameznem predmetu	pri učencih
*več utrjevanja znanja, več časa za ponavljanje *lažji in krajši testi *drugačen in bolj zanimiv način dela *bolj strogi učitelji *več tišine	*drugačna in bolj zanimiva razlaga *manj strogi učitelji, lažje naloge *več utrjevanja	*več kvalitetnejšega učenja *sprotno šolsko delo *več sodelovanja pri pouku *DN narejena

Glede na najnižje vrednosti pa bi bilo smiselno iskati boljše rešitve glede:

1. Neenakomernega pridobivanja ocen po mesecih (največ ocen učenci pridobijo v zadnjem mesecu ocenjevalnega obdobja)
2. Spodbujanja motivacije in interesa učencev za šolo (učenje predvsem zaradi ocen- izrazita zunanja motivacija).

UČITELJI:

Na osebni ravni (posamezni učitelj)	Na šolski ravni (ustanova)
<ul style="list-style-type: none">• večkratno kratko preverjanje razumevanja oz. v kakšni meri so osvojili učne vsebine + takojšnja povratna informacija učencem	<ul style="list-style-type: none">• bralno in funkcionalno pismenost (pravopisni kriteriji, upovedovalne sposobnosti) bi morali generalno ocenjevati pri vseh testih

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

• se bolj posvetiti učno šibkejšim učencem (ki so pripravljene za delo!), jih bolj motivirati• večja doslednost• boljša lastna organiziranost• vnaprejšnji vpogled v »banko« nalog• boljša kondicija učitelj (psihična, fizična)• najdi takšne naloge, ki najbolj odražajo usvojena znanja in doseganje cilja• pomoč strokovnjakov pri oblikovanju KIM,...• da bi učitelj lahko sam odločal o številu POIZ (število ustnih in pisnih).	• večja podpora učiteljem, več razumevanja s strani vodstva• več upoštevanja strokovne avtonomije učitelja pri ocenjevanju znanja (ne pritiskati na učitelje; za vse učence enako – izvzeti DSP, tujci)• dosledno upoštevanje PP vseh na šoli• prevelika zasedenost učitelja z drugimi dejavnostmi• poseganje v pouk; pomanjkanje časa• poenotiti KIM po Sloveniji• organizirati seminar s kompetentnimi osebami za sestavljanje KIM za posamezne predmete

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

OŠ VENCLJA PERKA DOMŽALE
LETNA SAMOEVALAVCIJA 2011, december 2011

PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA , KRITERIJI IN MERILA OCENJEVANJA ZNANJA

KAZALCI KAKOVOSTI, ki jih s samoevalvacijo preverjamo:

- I. razumevanje strokovnih pojmov v zvezi s preverjanjem in ocenjevanjem znanja - PIOZ
- II. proces oblikovanja in funkcionalnost, uporabnost kriterijev in meril za preverjanje in ocenjevanje znanja - KIM
- III. uporaba določil »Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju ter napredovanju učencev v OŠ« (načela, javnost,...) -PP

Odgovore na anketna vprašanja oblikujete v strokovnem aktivu in se o njih dogovorite, posvetujete. Rešen anketni vprašalnik oddajte šolski pedagoginji. Hvala za vaše iskrene in premišljene odgovore.

I. **RAZUMEVANJE STROKOVNIH POJMOV**

Kako v strokovnem aktivu razumete / definirate spodnje pojme:

a. Kriterij	b. Merilo	c. Preverjanje znanja	d. Ocenjevanje znanja

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

--	--	--	--

II. KRITERIJI IN MERILA - OBLIKOVANJE, UPORABNOST

1. Katere različne načine PIOZ ste načrtovali v letnih pripravah, obrazložite vaše razloge za izbor načinov in oblikovanje kriterijev in meril – KIM.

Načini PIOZ	Razlogi za izbiro	Kriteriji in merila	
		Da	Ne
	Ali so na izbor načina preverjanja in ocenjevanja znanja vplivali tudi učni cilji? Obrazložite kako.		
Ustno			
Pisno			

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Likovni, tehnični, praktični idr. izdelki			
Projektno delo			
Nastopi			
Druge dejavnosti			
Drugo ...			

2. Naštejte vsaj **3 najpogostejše dileme** oz. **izkušnje** glede **oblikovanja** in **uporabe** kriterijev in meril (KIM)

Načini PIOZ	Težave / dileme pri oblikovanju KIM	Izkušnje pri uporabi KIM v praksi	
		Pomanjkljivosti KIM	Pozitivne izkušnje, dobre rešitve
Ustno			

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Pisno			
Likovni, tehnični, praktični izdelki			
Projektno delo			
Nastopi			
Druge dejavnosti			
Drugo....			

3. Katere **prilagoditve prevladujejo** v zvezi s PIOZ za učence s posebnimi potrebami in učence s statusom tujca?

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

4.

Kako ste zagotovili **načelo javnosti ocenjevanja in obveščanja** (PP, 4.člen), ki med drugim določa »**predstavitev kriterijev in meril**«?

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

5.

Na kakšen način uresničujete načelo PIOZ (2.člen PP), da »učitelj preverja in ocenjuje učenčevo znanje tako, da daje učencem, učiteljem in staršem povratne informacije o učenčevem individualnem napredovanju«?

III. UPORABA PP – IZVAJANJE PIOZ

1. Napišite vaše dileme, težave (-) in dobre izkušnje (+) glede zagotavljanja **javnosti ocenjevanja in obveščanja** v zvezi s PIOZ (4.člen, PP):
 - s seznanitvijo staršev in učencev s predpisi, ki urejajo preverjanje in ocenjevanje znanja ter napredovanje učencev,
 - s predstavitvijo ciljev in standardov znanja, opredeljenih v učnem načrtu, za posamezno ocenjevalno obdobje,
 - s predstavitvijo kriterijev ocenjevanja,
 - z določitvijo načina in rokov ocenjevanja,

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- z ocenjevanjem pred učenci oddelka ali učne skupine,
- s sprotnim obveščanjem učencev in staršev o doseženih rezultatih pri ocenjevanju,
- tako, da se učencem in staršem izroči ocenjene pisne izdelke in omogoči vpogled v druge izdelke.

Dileme, težave, pomisleki (-)	Dobre izkušnje in rešitve (+)

2. »Znanje učenca iz posameznega predmeta ocenjuje **učitelj, ki predmet poučuje**« (citat, 6. člen, PP). Obrazložite razumevanje tega določila PP ter s tega vidika argumentirajte uporabo enotnih testov znanja (=učitelj sestavi test tudi za učno skupino oz. oddelek, v katerem ne poučuje).

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Napišite argumente za in proti.

3. Ali ste v **letni pripravi načrtovali okvirne termine** (časovne roke) za PIOZ, s čimer zagotavljate **sprotnost in enakomernost** ocenjevanja?
DA NE,
utemeljite: _____

4. Kako razumete in uresničujete **načelo** PIOZ- a, ki pravi »učitelj preverja in ocenjuje učenčevo znanje tako, da spoštuje osebno integriteto učencev in različnost med njimi« (2. člen, prva alineja, PP)? Opišite.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

5. Ustrezne odgovore na zapisane trditve označite s križcem (X). Odgovore pred zapisom uskladite v skupini.

št.	Trditev	Vedno drži	Praviloma drži	ne drži
1	Učitelj pri ocenjevanju ustnih odgovorov in dejavnosti učenčev znanje oceni takoj.			
2	Učitelj pri ocenjevanju ustnih odgovorov in dejavnosti učenca takoj po ocenjevanju seznanjen z oceno.			
3	Učitelj ocenjuje pred učenci oddelka ali učne skupine. (Razen pisno ocenjevanje)			
4	Učitelj ocenjeni pisni izdelek izroči učencu za informacijo staršem.			
5	Učenci imajo možnost samoocenjevanja glede na MIK ocenjevanja, jih učitelj k temu spodbuja.			
6	Učitelj za vse učence oddelka, skupine uporablja enaka merila in kriterije ocenjevanja znanja.			
7	Učenec, ki obiskuje nivojski pouk (8.,9. razred), lahko doseže višjo oceno od določene za posamezno raven.			
8	Zaključno oceno posameznega predmeta oblikuje učitelj (javno) pred učenci oddelka oz. učne skupine.			
9	Zaključna ocena posameznega predmeta vključuje vse pridobljene ocene med šolskim letom (in nič drugega)			
10	Zaključna ocena je zaokrožena aritmetična sredina vseh pridobljenih ocen med šol.letom			
11	Zaključna ocena je odvisna od »relativne teže« pridobljenih ocen, s čimer so učenci seznanjeni.			
12	Učenci lahko izboljšajo vsako oceno.			
13	Učenec lahko izboljšuje samo pisno oceno.			
14	Če učenec zavrne ustno ocenjevanje znanja, dobi nezadostno oceno.			
15	Vedenje učenca pri pouku vpliva na ocenjevanje znanja.			

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

6. Napišite možne ukrepe za izboljšanje kvalitete preverjanja in ocenjevanja znanja na:

Na osebni ravni (posamezni učitelj)	Na šolski ravni (ustanova)

.....Preveč besed je premalo misli (S. Žimič)Težave rastejo, čim bolj se bližamo cilju (Goethe).....

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

OŠ Venclja Perka, Domžale
UČENCI _____ (7– 9. razred)

Pozdravljen-a!

Pred tabo je anketni vprašalnik. Cilj šole in učitelja je izboljšati delo na posameznem področju. V letošnjem šolskem letu želimo **izboljšati kakovost preverjanja in ocenjevanja znanja**. Za to je potrebna tudi informacija o tem, kako ti doživljaš preverjanje in ocenjevanje znanja.

Prosimo, da na spodnja vprašanja odgovoriš s premislekom in iskreno. Vprašalnik je anonimen.

Hvala!

1. Na spodnje trditve odgovoriš tako, da **z križcem (X) označiš** zate ustrezno trditev.

	Trditev	Vedno drži	Praviloma drži	Ne drži
I.	Učitelj nam je predstavil kriterije in merila ocenjevanja pri posameznem predmetu.			
	Poznam kriterije in merila ocenjevanja pri posameznem predmetu.			
	Učitelj upošteva kriterije in merila pri ocenjevanju.			
	Učitelj pojasni kriterije in merila pri pisnem ocenjevanju.			
	Učitelj pojasni kriterije in merila pri ustnem ocenjevanju.			
	Učitelj pojasni in upošteva kriterije in merila ocenjevanja za govorni nastop.			
	Učitelj pojasni in upošteva kriterije in merila ocenjevanja za seminarsko nalogo (zapis, predstavitev).			
	Učitelj pojasni in upošteva kriterije in merila ocenjevanja za plakat z govornim nastopom.			
	Z vsako oceno sem seznanjen, učitelj jo pojasni.			
II.	Pisno ocenjevanje je vedno napovedano vsaj 5 delovnih dni prej.			
	Učitelj nam predstavi možne načine ocenjevanja znanja pri posameznem predmetu.			
	Učitelj ocenjuje vedno pred učenci oddelka ali učne skupine. (Razen pisno ocenjevanje)			

**OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE**

Učitelj pri ocenjevanju ustnih odgovorov in dejavnosti učenčevega znanja oceni takoj.			
Učitelj pri ocenjevanju ustnih odgovorov in dejavnosti učenca takoj po ocenjevanju seznanjen z oceno.			
Učitelj za vse učence oddelka, skupine uporablja enaka merila in kriterije ocenjevanja znanja.			
Učenec, ki obiskuje nivojski pouk (8.,9. razred), lahko doseže višjo oceno od določene za posamezno raven.			
Učenci imamo možnost, da se sami ocenimo glede na kriterije ocenjevanja.			
Na ocenjevanje se pripravim tako, da upoštevam kriterije (kaj moram znati) in merila pri posameznem predmetu.			
Preverjanje znanja ne vpliva na ocenjevanje znanja - oceno.			
Ocena je odvisna samo od mojega znanja.			
Učitelj nam vedno izroči ocenjene pisne izdelke.			
Zaključno oceno posameznega predmeta oblikuje učitelj (javno) pred učenci oddelka oz. učne skupine.			
Zaključna ocena posameznega predmeta vključuje vse pridobljene ocene med šolskim letom (in nič drugega).			
Zaključna ocena je zaokrožena aritmetična sredina vseh pridobljenih ocen med šol.letom			
Zaključna ocena je odvisna od »relativne teže« pridobljenih ocen, s čimer so učenci seznanjeni.			
Učencem s statusom tujca učitelj prilagodi način ocenjevanja znanja.			
Učenci lahko izboljšamo vsako oceno.			
Učenci lahko izboljšamo samo pisno oceno.			
Če učenec zavrne ustno ocenjevanje znanja, dobi nezadostno oceno.			
Vedenje učenca pri pouku vpliva na končno oceno pri predmetu.			

2. Napiši, kako bi lahko **izboljšali kvaliteto preverjanja in ocenjevanja znanja:**

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Na šoli:	Pri posameznem predmetu :	Pri sebi : Kaj lahko jaz naredim, da izboljšam preverjanje in ocenjevanja znanja?

3. Tvoje **pripombe, predlogi in pohvale** glede preverjanja in ocenjevanja znanja:

Všeč mi je, pohvalim, dobro je,....	Ni mi všeč, potrebno bi bilo spremeniti,...

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

OŠ Venclja Perka, Domžale
SAMOEVALAVCIJA

STARŠI / Razred.....

Spoštovani starši!

Ugotavljanje kakovosti šole – letna samoevalvacija, ki jo sprejme tudi Svet šole ob sprejemanju poslovnega poročila za preteklo leto je postala naša stalna praksa. V lanskem letu smo pod drobnogled vzeli vzgojno področje, letos želimo izboljšati kakovost preverjanja in ocenjevanja znanja.

Prosimo vas, da odgovorite na vsa zastavljena vprašanja. Vaši odgovori nam bodo v pomoč pri evalvaciji preverjanja in ocenjevanja znanja.

Rešeni anketni vprašalnik naj vaš otrok odda v zaprti ovojnici razredniku najkasneje do ponedeljka, 9.1. 2012.

Anketa je anonimna!

.....

1. Kako **dobro poznate** Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter kriterije in merila preverjanja in ocenjevanja znanja?

(Prekrižajte kvadratek)

	Dobro	Zadovoljivo	Slabo
Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja v OŠ			

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Kriterije in merila preverjanja in ocenjevanja znanja pri posameznem predmetu			
---	--	--	--

2. Kako ste bili **seznanjeni** s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter s kriteriji in merili preverjanja in ocenjevanja znanja?

(Prekrižajte kvadratik)

	Seznanil nas je učitelj.	Seznanil nas je otrok.	Starši smo se sami seznanili.
Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja v OŠ			
Kriteriji in merila preverjanja in ocenjevanja znanja pri posameznem predmetu			

3. Kako uspešno **uresničujemo Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja**?

S križcem (X) označite za vas ustrezno trditev.

Trditve	Vedno drži	Praviloma drži	Ne drži	Ne vem
---------	------------	----------------	---------	--------

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Učenci so seznanjeni s kriteriji in merili ocenjevanja pri posameznem predmetu.				
Učenci poznajo kriterije in merila ocenjevanja znanja pri posameznem predmetu.				
Učitelj pojasni in upošteva kriterije in merila ocenjevanja znanja.				
Učenec je seznanjen z vsako oceno, učitelj jo pojasni.				
Pisno ocenjevanje je vedno napovedano vsaj 5 delovnih dni prej.				
Učitelj učencem predstavi možne načine ocenjevanja znanja pri posameznem predmetu.				
Učitelj za vse učence oddelka, skupine uporablja enaka merila in kriterije ocenjevanja znanja.				
Učenec, ki obiskuje nivojski pouk (8.,9. razred), lahko doseže višjo oceno od določene za posamezno raven.				
Preverjanje znanja ne vpliva na ocenjevanje znanja - oceno.				
Učitelj vedno učencem izroči ocenjene pisne izdelke.				
Ocena je odvisna samo od znanja učenca.				
Zaključno oceno posameznega predmeta oblikuje učitelj (javno) pred učenci oddelka oz. učne skupine.				
Vedenje učenca pri pouku vpliva na končno oceno pri predmetu.				
Učenci lahko izboljšajo vsako oceno.				
Učenci lahko izboljšajo samo pisno oceno.				

3. Zapišite **vaše mnenje o PREVERJANJU IN OCENJEVANJU ZNANJA** na naši šoli:

--	--

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Če nas želite še na kaj opozoriti (pripombe, predlogi, pobude,...):	Kaj vam je še posebno všeč (pohvala,..):

Zahvaljujemo se vam za vaše sodelovanje!

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje!

STARŠI analiza / 7-9 razred

Razdeljenih je bilo 189 anket, vrnjenih pa 67, kar predstavlja 35 % »sodelovanje«.

4. **Kako dobro poznate** Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter kriterije in merila preverjanja in ocenjevanja znanja?

(označite svoj odgovor z X)

	Dobro	Zadovoljivo	Slabo
Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v OŠ	24	60	16
Kriterije in merila preverjanja in ocenjevanja znanja pri posameznem predmetu	22	60	18

Povzetek : Starši v zadnji triadi menijo, da v povprečju (60 %) zadovoljivo poznajo PP. Enako dobro (60 %) starši poznajo KIM pri posameznem predmetu.

Starši menijo, da zadovoljivo (60 %) uresničujemo PP, 4. člen, 1-3 alineje.

5. **Kako** ste bili **seznanjeni** s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter s kriteriji in merili preverjanja in ocenjevanja znanja?

(Prekrižajte kvadratega X pod izbranim odgovorom)

kdo, način:	učitelj	otrok	iz Publikacije šole	sami, drugače
Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja v OŠ	28	29	27	17
Kriteriji in merila preverjanja in ocenjevanja znanja pri posameznem predmetu	39	36	19	6

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Povzetek: Iz anket je moč razbrati, da so starši informacije o PP dobili večinoma od otrok (29 %), po številu sledijo predstavitve učiteljev (28 %) ter približno v enakem deležu (27 %) so starši dobili informacije iz šolske publikacije. 17% staršev pa so sami poiskali informacije ter se seznanili s PP.

Starši so bili večinoma preko učiteljev (39 %) seznanjeni s KIM, sledijo informacije so jih posredovali otroci (učenci 36 %), 19 % staršev je poiskalo informacije v šolski publikaciji. Preostalih 6% pa so informacije iskali samostojno.

Učenci in predvsem učitelji so starše zadnje triade seznanili s PP in KIM (**PP, 4. člen**, javnost ocenjevanja in obveščanje). K informiranosti staršev veliko pripomorejo učenci, ki informacije posredujejo tudi doma. To pa dokazuje, da so tudi učenci seznanjeni in poznajo PP in KIM.

3. **Kako** po vašem mnenju **uresničujemo Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja?**

(za vsako trditve označite odgovor z X):

	Trditve	vedno drži	večinoma drži	ne drži	Ne vem
1	Učenci so seznanjeni s kriteriji in merili ocenjevanja pri posameznem predmetu	46	44	2	8
2	Učenci razumejo kriterije in merila ocenjevanja znanja pri posameznem predmetu	23	65	4	8
3	Učitelj pojasni in upošteva kriterije in merila ocenjevanja znanja	25	63	8	4
4	Učenec je sproti seznanjen z vsako oceno, učitelj jo pojasni	41	52	5	2
5	Pisno ocenjevanje je vedno napovedano vsaj 5 delovnih dni prej	73	25	2	
6	Učitelj učencem na začetku leta predstavi možne načine ocenjevanja znanja pri posameznem predmetu	46	49	2	3
7	Učitelj za vse učence oddelka, učne skupine uporablja enaka merila in kriterije ocenjevanja znanja	18	53	8	21
8	Učenec, ki obiskuje nivojski pouk (8.,9. razred), ima možnost doseči tudi višjo oceno od tiste, ki je predpisana za posamezno raven	32	22	5	41

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

9	Pri preverjanju znanja učenec ni ocenjen, a dobi ustrezno informacijo o svojem znanju	47	38	6	9
10	Starši smo dovolj seznanjeni z otrokovim napredkom v šoli	37	55	4	4
11	Pridobivanje ocen je sprotno, enakomerno po mesecih	31	48	17	4
12	Moj otrok ima pri ocenjevanju tremo	40	39	16	5
13	Učitelj učencem izroči ocenjene pisne izdelke za domov	54	47	2	3
14	Ocena je odvisna samo od znanja učenca	42	24	26	8
15	Učenci imajo možnost izboljšati vsako oceno	20	27	38	15
16	Učenci imajo možnost izboljšati samo nezadostno oceno pri pisnem ocenjevanju	39	27	13	21
17	Moj otrok se uči predvsem zaradi ocen	12	57	28	3
18	Moj otrok bi se naučil enako veliko tudi, če v šoli ne bi bilo ocen	16	35	35	14
19	Zaključno oceno posameznega predmeta oblikuje učitelj (javno) pred učenci oddelka oz. učne skupine	36	30	16	18
20	Vedenje učenca pri pouku vpliva na končno oceno pri predmetu	24	42	16	19

Vedno drži, da:

- pisno ocenjevanje je napovedano vsaj 5 delovnih dni prej (73 %)
- učitelj izroči ocenjene pisne izdelke v informacijo staršem (54 %)
- preverjanje znanja služi kot povratna informacija (47 %),
- učenci so seznanjeni s KIM (46 %)
- je ocena odvisna od znanja učenca (42 %)
- ima velik delež otrok tremo pri ocenjevanju (40 %)
- imajo učenci možnost izboljšati negativno oceno pri pisnem ocenjevanju (39 %)
- zaključno oceno posameznega predmeta oblikuje učitelj javno, pred učenci (36 %)

Večinoma drži da:

- učenci razumejo KIM (65%) ,
- učitelj upošteva in pojasni KIM (63 %),

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- se otroci učijo zaradi ocen (57 %),
- so starši dovolj seznanjeni z otrokovim napredkom (55 %)
- učitelj uporablja enotno KIM za vse učence (53 %)
- učitelj sproti seznanjeni in oceno pojasni (52 %),
- učitelj na začetku leta učencem predstavi načine ocenjevanja (49 %)
- je pridobivanje ocen sprotno in enakomerno (48 %)
- vedenje učenca vpliva na končno oceno pri predmetu (42 %)
- učili bi se tudi brez ocen (35 %)

Ne drži da:

- imajo učenci možnost izboljšati oceno (38 %)
 - bi se otroci enako trudili, če nebi bilo ocen (35 %)

4. Zapišite **vaše mnenje o PREVERJANJU IN OCENJEVANJU ZNANJA** na naši šoli:

Če nas želite na kaj opozoriti (pripombe, predlogi, pobude,...):	Kaj vam je posebno všeč (dobro, pozitivno, pohvalno,...):
<ul style="list-style-type: none">- nekateri učenci so privilegirani- prisoten halo efekt- nekateri učitelji iščejo neznanje, ne ocenjujejo pošteno- nekateri učitelji ne znajo narediti miru- želimo več utrjevanja, ponavljanja	<ul style="list-style-type: none">- prijazni učitelji- dobri odnosi učiteljev- sprotno preverjanje znanja- pravično ocenjevanje- Kampos: samoocejevanje učencev- Cencelj: dobra razlaga

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- pri TJA učna snov po posameznih učnih skupinah ni bila razložena, bila pa je v testu
- DZ ostaja prazen
- previsoki KIM
- Kim je potrebno oblikovati razumljivo in skupaj z učenci
- prestrogo ocenjevanje
- premalo lastnega ocenjevanja otrok samih
- TIT /LVZ preveč natančno vse
- preverjanja so prepozna; več informacije kako naprej
- nekateri učenci imajo tremo

- možnost izboljšanja in dokončanja izdelka
- dobro počutje otrok na šoli
- dobro obveščanje s strani šole
- pohvalno, da na GU učitelji predstavijo kaj je bil otrok ocenjen, pove o njegovem napredku

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

OŠ VENCLJA PERKA DOMŽALE

2011/12

SAMOEVALVACIJSKI VPRAŠALNIK ZA UČENCE

(PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA, KRITERIJI IN MERILA OCENJEVANJA)

- IV. Kazalnik kakovosti: informiranost o kriterijih in merilih ocenjevanja
V. Kazalnik kakovosti: uporaba določil Pravilnika o preverjanju in ocenj. znanja

S križcem (x) označi svoj odgovor za vsako trditev:

	trditev	<u>vedno</u> drži	<u>v</u> <u>glavnem</u> drži	<u>ne</u> drži
I.	N= 189 Razdeljenih 189 anket, 180 vrnjenih (95 %)			%
1	Učitelj nam je na <u>začetku leta</u> <u>predstavil, pojasnil</u> kriterije in merila ocenjevanja znanja pri posameznem predmetu	48	51	1
2	<u>Razumem</u> kriterije in merila ocenjevanja pri posameznem predmetu	48	51	1
3	Učitelj <u>upošteva</u> kriterije in merila pri ocenjevanju	43	45	12
4	Učitelj <u>pojasni, upošteva</u> kriterije in merila pri <u>pisnem ocenjevanju</u>	53	43	4
5	Učitelj <u>pojasni, upošteva</u> kriterije in merila pri <u>ustnem ocenjevanju</u>	41	52	7
6	Učitelj <u>pojasni, upošteva</u> kriterije in merila ocenjevanja za <u>govorni</u> <u>nastop</u>	49	49	2

**OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE**

7	Učitelj <u>pojasni</u> , <u>upoštev</u> a kriterije in merila ocenjevanja za <u>seminarsko nalogo</u> (zapis, predstavitev)	64	29	7
8	Učitelj <u>pojasni</u> , <u>upoštev</u> a kriterije in merila ocenjevanja za <u>plakat z govornim nastopom</u>	52	43	5
9	Z vsako oceno sem sproti seznanjen, učitelj jo pojasni	39	51	10
10	ocene pridobivamo enakomerno po mesecih	16	46	38
11	največ ocen pridobim v zadnjem mesecu ocenjevalnega obdobja (konference)	36	46	18
II.				
1	Učitelj nam je na začetku leta predstavil možne načine ocenjevanja znanja pri posameznem predmetu	58	36	6
2	Pisno ocenjevanje je vedno napovedano najmanj 5 delovnih dni prej	68	26	6
3	Učitelj ocenjuje vedno pred učenci oddelka ali učne skupine (razen pri ocenjevanju pisnih izdelkov)	55	35	10
4	Učenci imamo možnost, da se sami ocenimo glede na kriterije in merila ocenjevanja	24	61	15
5	Učitelj pri ocenjevanju upošteva, da smo si učenci različni, vendar upošteva enake kriterije in merila	29	58	13
6	Na ocenjevanje se pripravim tako, da izhajam iz kriterijev (kaj znati) in meril (kako znati) pri posameznem predmetu	29	58	13

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

7	Preverjanje znanja ne vpliva na ocenjevanje znanja (ni za oceno)	30	46	24
8	Ocena je odvisna samo od mojega znanja	56	37	7
9	Pri ocenjevanju znanja imam tremo	57	31	12
10	Učitelj nam ocenjene pisne izdelke izroči za domov	59	35	6
11	Pri ocenjevanju ustnih odgovorov ali dejavnosti učitelj oceni učenca takoj in ga seznani z oceno	57	38	5
12	Učitelj pred učenci oddelka, skupine oblikuje in pojasni zaključno oceno pri predmetu	46	49	5
13	Na zaključno oceno pri predmetu enakovredno vplivajo vse med šolskim letom pridobljene ocene	42	52	6
14	Učencem s statusom tujca učitelj prilagodi načine ocenjevanja znanja in število ocen	60	32	8
15	Učitelj omogoča izboljševanje ocen	37	52	11
16	Če v šoli ne bi bilo ocen, bi se naučil enako veliko	38	40	22
17	Učim se predvsem zaradi ocen	38	43	19
18	Vedenje učenca pri pouku vpliva na končno oceno pri predmetu	34	48	18

Zbirnik:

Na podlagi anket učencev lahko povzamemo naslednje.

Vedno drži, da:

I. Informiranost o kriterijih

- učitelj pojasni, upošteva KIM za seminarsko nalogo (zapis, predstavitev) (64 %)

**OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE**

- učitelj pojasni, upošteva KIM pri pisnem ocenjevanju (53 %)
- Učitelj pojasni, upošteva KIM ocenjevanja za plakat z govornim nastopom (52 %)
- Učitelj pojasni, upošteva KIM ocenjevanja za govorni nastop (49 %)

II. Uporaba PP

- Pisno ocenjevanje je vedno napovedano najmanj 5 delovnih dni prej (68 %)
- Učencem s statusom tujca učitelj prilagodi načine ocenjevanja znanja in število ocen (60 %)
- Pri ocenjevanju ustnih odgovorov ali dejavnosti učitelj oceni učenca takoj in ga seznani z oceno (59 %)
- Učitelj na začetku leta predstavi možne načine ocenjevanja (58 %)
- Pri ocenjevanju znanja imam tremo (57 %)
- Učitelj ocenjuje vedno pred učenci oddelka ali učne skupine (razen testi) (55%)
- Ocena je odvisna samo od mojega znanja (56 %)

V glavnem drži da:

I. Informiranost o KIM

- Učitelj pojasni, upošteva KIM pri ustnem ocenjevanju (52 %)
- Učitelj nam je na začetku leta predstavil, pojasnil KIM ocenjevanja znanja pri predmetu (51 %)
- Razumem KIM ocenjevanja pri posameznem predmetu (51 %)
- Z vsako oceno sem sproti seznanjen, učitelj jo pojasni (51 %)
- Učitelj pojasni, upošteva KIM ocenjevanja za govorni nastop (49 %)
- Največ ocen pridobim v zadnjem mesecu ocenjevalnega obdobja (konference) (46 %)
- Ocene pridobivamo enakomerno po mesecih (46 %)
- Učitelj upošteva KIM pri ocenjevanju (45 %)

II. Uporaba PP

- Učenci imamo možnost, da se sami ocenimo glede na KIM ocenjevanja (61 %)
- Učitelj pri ocenjevanju upošteva, da smo si učenci različni, vendar upošteva enake KIM (58%)
- Na ocenjevanje se pripravim tako, da izhajam iz KIM pri posameznem predmetu (58 %)

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- Učitelj omogoča izboljševanje ocen (52 %)
- Učitelj pred učenci oddelka, skupine oblikuje in pojasni zaključno oceno pri predmetu (49 %)
- Vedenje učenca pri pouku vpliva na končno oceno pri predmetu (48 %)
- Preverjanje znanja ne vpliva na ocenjevanje znanja (ni za oceno) (46 %)
- Učim se predvsem zaradi ocen (43 %)
- Če v šoli ne bi bilo ocen, bi se naučil enako veliko (40 %)

Povzetek:

Večina učencev pove, da učitelj **VEDNO** pojasni in upošteva KIM ocenjevanja za seminarsko nalogo (64 %), pri pisnem ocenjevanju (53 %), za govorni nastop (49 %). **VEČINOMA** pa učitelj pojasni in upošteva KIM pri ustnem ocenjevanju (61 %), učitelj na začetku leta pojasni KIM za posamezni predmet (51 %), učenci razumejo KIM pri posameznem predmetu (51 %), učitelj z vsako oceno sproti seznaniti in pojasni (51 %), upošteva KIM za govorni nastop (49 %).

Iz odgovorov učencem lahko povzamemo, da so dobro informirani o KIM (PP, 4.člen). Po mnenju učencev so KIM ocenjevanja enoznančna in dobro opredeljena za pisno ocenjevanje, seminarske naloge in govorni nastop. Še vedno dobro, pa vendar kategorijo »večinoma drži«, učenci navajajo upoštevanje KIM pri ustnem ocenjevanju, pojasnjevanju KIM ob začetku leta pri posameznem predmetu ter pri govornem nastopu.

Učenci o uporabi PP navajajo, da učitelj **vedno** vsaj 5 delovni dni prej napove pisno ocenjevanje znanja (61 %), vedno prilagaja ocenjevanje in število ocen učencem s statusom tujca (60 %), učitelj takoj po ustnem ocenjevanju učenca oceni in ga z oceno seznaniti (59 %), učitelj ob začetku leta predstavi načine ocenjevanja (58 %), večina učencev doživlja tremo ob ocenjevanju (57 %), vedno učitelj ocenjuje pred učenci oddelka oz. učne skupine (56 %). **V glavnem** drži, da imajo učenci možnost samoocenjevanja glede na KIM (61 %), učitelj upošteva različnost učencev pa vendar izhaja iz enotnih KIM (58 %), učenci se večinoma pripravljajo na ocenjevanje izhajajoč iz KIM (58 %), večinoma učitelj omogoča izboljševanje ocen (52 %), učitelj pojasni in oblikuje zaključno oceno pred učenci (49 %). Slaba polovica učencev je še vedno mnenja, da

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

vedenje učenca večinoma vpliva na končno oceno pri predmetu (48 %). Šibka polovica učencev večinoma meni, da preverjanje znanja ni za oceno (oz. ne vpliva ; 46 %). Dobrih 40 % učencem pa se večinoma uči zaradi ocen, če jih nebi bilo bi se učili enako. Ostale trditve so sicer razvidne iz tabele, vendar procentualno pojasnjujemo le za večino izraženih mnenj.

Pri uporabi PP pa učenci izražajo, da učitelj VEDNO vsaj 5 delovni dni prej napove pisno ocenjevanje znanja (PP, 12. člen), prilagaja proces ocenjevanja učencem s statusom tujca (PP, 19. člen), po ustnem ocenjevanju je učenec vedno ocenjen in seznanjen z oceno (PP, 14. člen) ter učitelj vedno ob začetku leta pojasni KIM za posamezni predmet (PP, 4. člen). Drži pa tudi, da doživlja tremo ob ocenjevanju glavnina učencev. Učenci povedo, da učitelj ocenjuje vedno pred učenci oddelka ali učne skupine (PP, 4. člen). Po mnenju večine anketiranih učencev zgoraj omenjene člene PP uresničujemo vedno, torej dobro.

Glede na najnižje vrednosti pa bi bilo smiselno iskati boljše rešitve glede:

3. Neenakomernega pridobivanja ocen po mesecih (največ ocen učenci pridobijo v zadnjem mesecu ocenjevalnega obdobja)
4. Spodbujanja motivacije in interesa učencev za šolo (učenje predvsem zaradi ocen- izrazita zunanja motivacija).

2. Napiši, kako bi lahko **izboljšali kvaliteto preverjanja in ocenjevanja znanja**:

Na šoli:	Pri posameznem predmetu:	Pri sebi: Kaj lahko jaz naredim, da izboljšam preverjanje in ocenjevanja znanja?
7. RAZRED: *napovedano spraševanje *delo v skupini *bolj zanimiv način dela *boljša razlaga *počutje na šoli *zabavna šola *več ponavljanja *dodatne naloge	*GVZ neustrezen učitelj *MAT lažji testi *TJA krajši test *razlaga ocen *bolj strogi *več možnosti popravljanja *več utrjevanja	*več učenja, sproti *kvalitetnejše učenje *bolj poslušam pri uri *delam DN *več časa za utrjevanje *boljša pripravljenost *poiščem pomoč, če jo potrebujem *popravim ocene

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

*lažji testi *bolj strogi učitelji *pisali bi na 3 mesece, vpašani na 4 mesece		
8.RAZRED: *3 ure pred testom vaje *učenci bi sami povedali oceno, ki si jo zaslužijo *ocenjevanje po kriterijih	*BIO kar zahteva bi zapisali skupaj *napovedano spraševanje *BIO preveč strogo	*bolj se pripravim *nimam »plonk listkov« *se več učim in poslušam *se boljše naučim snov *sproti preverjam kaj že znam
9.RAZRED: *več časa za ponavljanje *lažji testi *več tišine *pridobivanje ocen preko seminarских *bolj pravično *nov način dela	*sodelovanje učitelj-učenec *lažja vprašanja pri MAT; FIZ; KEM; BIO; GEO *prestrogi učitelji *več časa za ponavljanje *več utrjevanja *brez ocenjevanja na točke *dodatne naloge	*več učenja, sprotno *več sodelovanja *več časa za ponavljanje *več vaje, utrjevanja

Povzetek UČENCI:

Namigi za izboljšanje kvalitete preverjanja in ocenjevanja znanja:

1. na šoli:
 - a. več utrjevanja znanja, več časa za ponavljanje
 - b. lažji in krajši testi
 - c. drugačen in bolj zanimiv način dela
 - d. bolj strogi učitelji
 - e. več tišine
2. pri posameznem predmetu
 - a. drugačna in bolj zanimiva razlaga
 - b. manj strogi učitelji, lažje naloge
 - c. več utrjevanja

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

3. pri učencih:
- več kvalitetnejšega učenja
 - sprotno šolsko delo
 - več sodelovanja pri pouku
 - DN narejena

3. Tvoje **pripombe, predlogi in pohvale** glede preverjanja in ocenjevanja znanja:

Všeč mi je, pohvalim, dobro je,....	Ni mi všeč, potrebno bi bilo spremeniti,...
<ul style="list-style-type: none"> *zabava *dobri učitelji *tišina *učitelj pojasni in pomaga z podvprašanji *dober odnos učiteljev *pohvala Bokalič, Šavrin, Ferbežar, Račič *se veliko naučimo 	<ul style="list-style-type: none"> *več Power Point *brez testov *manj dretja *boljša razporeditev ocenjevanja *več možnosti izbire (spis, PP, seminarske naloge) *zrak v učilnicah *neenotni kriteriji *strogi učitelji *LKV – samo enkrat razloži *ocenjevanje tujcev (dobijo boljšo oceno kot mi)
<p>8. RAZRED:</p> <ul style="list-style-type: none"> *lahko ocenimo sošolca *napovedano spraševanje *mir v razredu *podobni primeri kot je v testu *podvprašanja *upošteva mnenje drugih učencev *dobra razlaga TJA, SLJ, TJN, ... *razredničarka, sorazredničarka *učenje v spletnih učilnicah *zaključevanje ocen *možnost popravljanja ocen 	<ul style="list-style-type: none"> *dolgi testi, preveč vsi testi skupaj časovno *lažje teste *razlike med učenci *Bio- vse kar pove zapišemo, ne moremo si vsega zapomniti; prestrogo spraševanje *GVZ učitelj nas nič ne nauči *MAT; TJA - predolgi testi *preveč strokovnih izrazov *starejši učitelji ne učijo primerno *hrana, izgled šole *ŠVZ – preveč razredov skupaj

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

9. RAZERED: *ponekod razlaga pridobljenih ocen *samooценjevanje *napovedano spraševanje *krajši testi *možno izboljšati oceno *učitelj upošteva kriterije *testi narejeni za tri nivojske skupine	*nepravilno ocenjevanje (ustno!) *premalo možnosti za izboljševanje ocen *več možnost za vprašati kar te zanima *privilegirani učenci *MAT – krajši testi *naenkrat vsi učitelji hočejo pridobiti ocene *preverjanje nad 85% že ocena odlično, ni treba pisati *učitelji iščejo neznanje *zlata sredina 60%
--	---

ZBIRNIK UČENCI: Pripombe in predlogi

VŠEČ MI JE	NI MI VŠEČ,...
<ul style="list-style-type: none">- dober odnos učiteljev- mir v razredu- spletne učilnice- preverjanja znanja podobna testom- razrednik, sorazrednik- upoštevanje mnenja učencev- možnost popravljanja ocen- samooценjevanje- več seminarских nalog- zaključevanje ocen	<ul style="list-style-type: none">- razporeditev terminov ocenjevanja- več možnosti izbire spis, seminarske- strogi učitelji; iščejo neznanje- ocenjevanje tujcev- predolgi in pretežki testi- strokovni izrazi, preveč podatkov- nepravilno ocenjevanje- premalo možnosti izboljševanja ocen- zlata sredina 60% ?- privilegirani učenci- hrana, izgled šole

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

OŠ VENCLJA PERKA DOMŽALE
LETNA SAMOEVALVACIJA 2011, december 2011

ANALIZA
PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA , KRITERIJI IN MERILA OCENJEVANJA ZNANJA

KAZALCI KAKOVOSTI, ki jih s samoevalvacijo preverjamo:

- VI. razumevanje strokovnih pojmov v zvezi s preverjanjem in ocenjevanjem znanja - PIOZ
- VII. proces oblikovanja in funkcionalnost, uporabnost kriterijev in meril za preverjanje in ocenjevanje znanja - KIM
- VIII. uporaba določil »Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju ter napredovanju učencev v OŠ« (načela, javnost,...) -PP

II. **RAZUMEVANJE STROKOVNIH POJMOV**

Kako v strokovnem aktivu razumete / definirate spodnje pojme:

	a. Kriterij	b. Merilo	c. Preverjanje znanja	d. Ocenjevanje znanja
I. triada	Opisnik, kako nek otrok dosega cilj (razdelan)	Je lestvica opisnikov kriterijev	Povratna informacija, kako dobro je otrok osvojil določen cilj in njegovo predznanje	Otokov dosežek v znanju izražen opisno ali številčno

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

II. triada	Standard znanja, ki ga mora učenec osvojiti pri določenem cilju; razdelan po taksonomiji in opisan z besedami.	Lestvica, s katero merimo nivo znanja oz. standard	Ugotavljanje na katerem nivoju je nek standard (cilj); je ali ni osvojen in do kakšne mere (lahko sumativno ali formativno).	Sumativna ocena dosežka nekega standarda.
Naravoslovno-matematični aktiv	Opis zahtevanih pojmov s katerimi naj bi dosegli zastavljen cilj.	Lestvica za ugotavljanje uspešnosti.	Ugotavljanje v kolikšni meri so doseženi zastavljeni cilji učnega procesa in koliko so učenci razumeli (osvojili dano učno snov)	Vrednotenje izkazanega znanja posameznika, ki sledi preverjanju znanja. Zmerimo koliko se je nekdo približal danim učnim ciljem. TIT: kolikšno mero teoretičnega znanja, spretnosti je vložil v izdelek.
Družboslovni aktiv	Opisnik znanja za določeno oceno.	Ocenjevalna lestvica (od-do)	Ugotavljanje znanja pred ocenjevanjem.	Dodeljevanje ocene za izkazano znanje.
Jezikoslovno umetniški aktiv	Opisniki znanj, ki so potrebna za določeno oceno.	Ocenjevalne lestvice.	Utrjevanje znanja pred ocenjevanjem.	Številčne ocene na osnovi kriterijev in meril.
Športno zdravstveni aktiv	Kako in na kaj bomo pozorni.	Ovrednotenje znanja.	Vmesna postaja do cilja.	Oceniti doseganje ciljev, vsebin, veččin.

II. KRITERIJI IN MERILA - OBLIKOVANJE, UPORABNOST

1. Katere različne načine PIOZ ste načrtovali v letnih pripravah, obrazložite vaše razloge za izbor načinov in oblikovanje kriterijev in meril – KIM.

Načini PIOZ	Razlogi za izbiro	Kriteriji in merila	
		Da	Ne
	Ali so na izbor načina preverjanja in ocenjevanja znanja vplivali tudi učni cilji? Obrazložite kako.		
Ustno	I.T: ker še ne znajo učenci pisati, usmerjajo jih s podvprašanji, manj stresno za otroke, več možnosti izražanja, nekatere vsebine se lahko ocenjujejo le ustno II.T: način ocenjevanje izberejo glede na cilje in standarde NMA: DA: sprotno preverjanje znanja JUA: sprotno preverjanje znanja, s tem preverjajo učne cilje ŠZA:	Da Da Da-kriterije Da Da	Ne-merila
Pisno	I.T: pomanjkanje časa, enaki pogoji za vse, glede na cilj ni druge možnostjo II.T. način ocenjevanje izberejo glede na cilje in standarde NMA: DA: ugotavljanje in ocenjevanje izkazanega znanja, kontrolne naloge JUA: pravopisno znanje, razumevanje, napredek, sporazumevalne zmožnosti ŠZA:	Da Da Da Da Da	
Likovni, tehnični, praktični indr.izdelki	I.T: zaradi medpredmetne povezave, izražanja otrok na drugačen način, popestritve, motivacija II.T. način ocenjevanje izberejo glede na cilje in standarde NMA:/ DA: /	Da Da Da /	

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

	JUA:plakati, PP kot del govornega nastopa ŠZA:	da	
Projektno delo	I.T: / II.T. / NMA: seminarska naloga DA: samostojno pridobivanje znanja, razvijanje odgovornosti, spodbujanje samostojnosti JUA: domače branje kot skupinsko delo ŠZA:	/ / Da Da Da	/ / ne
Nastopi	I.T: govorni nastop II.T. način ocenjevanje izberejo glede na cilje in standarde NMA: / DA:/ JUA:govorni nastop; jezikovno izražanje, poimenovalne in upovedovalne zmožnosti, besedilne vrste ŠZA:	Da / / / Da	
Druge dejavnosti	I.T:/ II.T. / NMA: izdelava izdelkov, praktično delo DA: seminarske naloge JUA: sodelovanje na nastopih na ravni šole, dosežena priznanja, bralne značke, sodelovanje natečaj ŠZA:	/ / Da Da /	/
Drugo ...	I.T:/ II.T./ NMA: eksperimentalno delo (KEM; FIZ; TIT) DA: delo s kartami, orientacija v prostoru in času JUA: ŠZA:	/ / da da	

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Povzetek

1. V vseh strokovnih aktivih so se učitelji odločili za USTNO PIOZ glede na predmetne cilje in standarde znanja. Ta način je prevladujoč, saj kot navajajo učitelji ustno PIOZ omogoča takojšnjo povratno informacijo ter tako preverjanje učnih ciljev. Učitelji I. triade, gleda na starost otrok in še ne znanje pisanja pri učencih, učence usmerjajo z podvprašanji ter iščejo tudi druge oblike in načine izražanje. Strokovni aktivni učiteljev so za izbrani ustni način PIOZ že vnaprej določili merila in kriterije. Izjema je naravoslovno matematični aktiv, kjer so vnaprej opredelili kriterije, merila pa ne.

Sklep1: Ustni način PIOZ omogoča glede na predmetne cilje in standarde takojšnjo povratno informacijo. Skladno z načinom so učitelji določili tudi merila in kriterije ustnega PIOZ..

2. Skoraj v vseh strokovnih aktivih glede na predmetna načela je utrjeno PISNO PIOZ. Na izbor vpliva večkrat časovna stiska dela v razredu. Tehtna utemeljitev omenjenega izbora za PIOZ je v enakih možnostih za vse učence ter težnji po objektivizaciji PIOZ. Izbor učitelji, kot sicer utemeljuje z predmetnimi cilji in standardi znanja. Izjema je športno zdravstveni aktiv. Enotno pa drži, da so ob izboru načina PIOZ učitelji določili kriterije in merila PIOZ.

Sklep 2: Pisni način PIOZ omogoča glede na predmetne cilje in standarde objektivizacijo preverjanja in ocenjevanja znanja. Skladno z načinom so učitelji določili merila in kriterije pisnega PIOZ..

3. Strokovni aktivni se o načinu PIOZ odločajo različno glede na predmetna področja ter glede na cilje in standarde. Učitelji I. triade zaradi popestitve, spodbujanja motivacije ter medpredmetnih povezav izrazito posegajo po tem načinu. Kot navajajo, jim tak način dopušča, da se učenci izkažejo svoje znanje na drugačen način. Podobnega mnenja so učitelji II. triade. Jezikovno umetniški aktiv načrtuje pod to kategorijo (likovni, praktični, tehnični izdelki) plakate in Power Point predstavitve kot sestavina govornega nastopa. Ob omenjenem izboru načina učitelji dosledno načrtujejo tudi kriterije in merila.

Sklep 3: Likovni, tehnični, praktični izdelki kot način PIOZ izstopajo v I. triadi, glede na predmetne cilje in standarde so razvidni v delu učiteljev tudi II. triade. Jezikovno umetniški aktiv pa izbira ta način kot dopolnitev za doseganje ciljev in standardov.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

4. Projektno delo kot način PIOZ ni značilen za I. in II. triado. Po mnenju učiteljev ta način spodbuja samostojnost, učenca navaja k razvijanju odgovornosti in je kot tak prepoznaven v III. triadi. Naravoslovno matematični aktiv predvsem v obliki seminarskih nalog za katere so učitelji predhodno načrtovali kriterije in merila. V jezikovno umetniškem aktivu spodbujajo bolj skupinsko obliko (domače branje) z izdelanimi kriteriji in merili.

Sklep 4: Projektno delo kot način PIOZ je prepoznaven bolj med zrelejšimi učenci, torej v III. triadi med različnimi predmetnimi področji. Ob izboru tega načina so učitelji določili merila in kriterije.

5. Strokovni aktivni so govorni nastop kot način PIOZ izbrali predvsem tam, kjer je v ciljnih in standardih poudarjen pomen izražanja in jezika. Iz anket lahko splošimo, da je govorni nastop sicer načrtovan v vseh strokovnih aktivih. Pa vendar so ga izpostavili v aktivu I. triade, jezikovno umetniškem aktivu. Značilno pa da za omenjeni izbor vsi načrtujejo tudi merila in kriterije.

Sklep 5: Govorni nastop z opredeljenimi merili in kriteriji je kot način PIOZ poudarjen pri predmetih, kjer je v ospredju ciljev in standardov pomen izražanja in jezika. Spodbujajo ga v I. triadi ter predvsem znotraj jezikovno umetniškega aktiva.

6. V okviru načrtovanja drugih možnih načinov PIOZ na šoli ni velike pestrosti. Naravoslovno matematični aktiv se je odločil za praktično delo oz. izdelovanje izdelkov ter za eksperimentalno delo. kot navajajo so za omenjeni izbor načrtovali kriterije, ne pa vedno tudi merila. Znotraj družboslovno aktiva navajajo učitelji kot način PIOZ delo s kartami in orientacija v prostoru in času. Enako kot dosedaj z določenimi merili in kriteriji. Jezikovno umetniški aktiv spodbuja učence k sodelovanju na natečajih in tekmovanjih, sodelovanje na nastopih na ravni šole, dosežena priznanja, bralne značke. Iz ankete pa ni razvidno ali so določili merila in kriterije za ocenjevanje znanja za ta izbor.

Sklep 6: Na šoli ne prednjači raznolik izbor načina PIOZ, saj se učitelji držijo bolj že ustaljenih oblik. Preverjanje znanja pa učitelji spodbujajo z bolj različnimi metodami dela.

2. Naštejte vsaj **3 najpogostejše dileme** oz. **izkušnje** glede **oblikovanja** in **uporabe** kriterijev in meril (KIM)

**OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE**

Načini PIOZ	Težave / dileme pri oblikovanju KIM	Izkušnje pri uporabi KIM v praksi	
		Pomanjkljivosti KIM	Positivne izkušnje, dobre rešitve
Ustno	I.T./ enotni kriteriji za celotno državo? Problem neenotnosti navodil, smernic II.T./ NMA: različno sposobni učenci dobijo enako oceno za različno izkazano znanje DA: JUA: merilo: kaj je dovolj za pozitivno oceno (50-60%) ŠZA: ali so teoretične info. lahko ustna ocena	/ Učenci so preveč kritični do drugih učencev. Čas, besedni zaklad, strah pred nastopanjem Stopnja zahtevnosti ni prilagojena sposobnim Minimalni standardi so prepuščeni učitelji	 Dodatna vprašanja, boljša ocena, pomoč pri oblikovanju odgovorov. Boljša koncentracija, sam izbira vrstni red reševanja nalog, več različnih tipov nalog, domiselni, ročni spretni Učenci so vključeni v ocenjevanje
Pisno	I.T./ ne čutimo se dovolj kompetentni: vsako leto popravljamo, dopolnjujemo, spreminjamo II.T./ NMA: DA: JUA: prednost? Spis ali pisni sestavki? vsebina: jezikovna pismenost ŠZA: ali so teoretične info. lahko pisno ocenjene	Sestaviti ustrezní pisni test Bralna nepismenost, počasnost zapisovanja Raba podobnih kriterijev kot NPZ	
Likovni, tehnični, praktični izdelki	I.T./ II.T./ sestaviti kriterije za posamezne likovne tehnike NMA: popolnost izdelka, težava prilagodljivosti učencev DSP DA: JUA: ŠZA:	Čas, material, namen, smiselnost tema Samostojno delo – delo staršev?	Inovativnost, spodbujanje timskega dela, iskanje različnih virov, povezovanje teorije in prakse

**OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE**

Projektno delo	I.T./ II.T./ NMA: omejiti čas, obsežnost; enostavnejša navodila, opredelitev problema, zapisi DA: JUA:..... ŠZA:	Timsko delo – delajo le nekateri; ocenjeni vsi (izjema seminarska naloga) Timsko delo – ocenjevanje, enakomerno delo?	Zadovoljstvo z rezultati, drugačna pot do znanja
Nastopi	I.T./ II.T./ NMA: DA: trema učencev..... JUA: ŠZA:	Kako upoštevati otrokov strah	
Druge dejavnosti	I.T./ II.T./ NMA: eksperimentalno in praktično delo DA: JUA:DN se ne ocenjuje, delno ocenjevanje ni dovoljeno ŠZA:	Preveč učencev naenkrat, težko opazuješ, varno delo, veliko časa za izvedbo, pripravo	Sinteza, povezovanje – višji kogniti. cilji
Drugo....	I.T./ II.T./upoštevanje individualnega napredka pri ŠVZ NMA: DA: JUA:kako doseči, da bi pozorno brali navodilo in kritično presojali znanje ŠZA:	Ugotavljanje lastnega dela učenca	

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

POVZETKI

1. USTNO PIOZ

a. Dileme in težave pri OBLIKOVANJU KIM

Strokovni aktiv I.triade poudarja nejasnost smernic in navodil stroke glede oblikovanja kriterijev. Učitelji imajo velike težave ob oblikovanju KIM, saj ob letnih evalvacijah vedno znova ugotavljajo neustreznost KIM. Vsako leto znova so dileme ob ustreznosti reevalvacije, oblikovanje KIM. Posamični učitelj poskuša rešiti po svoje. Ob tem izpostavljajo potrebo po oblikovanju enotnih nacionalnih kriterijev. Učitelji se ne čutijo dovolj kompetentni.

Naravoslovno matematični aktiv ugotavlja, da različno sposobni učenci dobijo enako oceno za različno izkazano znanje.

Jezikoslovno umetniški aktiv se sprašuje ali je ustrezno za pozitivno 50 ali 60 %.

Športno zdravstveni aktiv pa ima dilemo ali so lahko teoretične informacije že ustna ocena.

b. Izkušnje ob RABI KIM

*(-) Prevelika kritičnost učencev ob ocenjevanju drugih.

Veliko učencev ima strah in termo ob ocenjevanju, ne izkažejo znanja v pravi meri.

Časovna stiska, besedni zaklad učencev je šibak

*(+). Učenci so vključeni v ocenjevanje.

Dodatna podvprašanja učencem, možnost za boljše ocene.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Pomoč pri oblikovanju odgovorov.

Boljša koncentracija.

Učenec sam izbira vrstni red nalog in tip; nekateri so ročno spretni, domiselni.

2. PISNO PIOZ

a. Dileme in težave pri OBLIKOVANJU KIM

Ob oblikovanju KIM za pisno PIOZ se v Jezikovno umetnostnem aktivu ukvarjajo z dilemo čemu dajati prednost pri ocenjevanju spisov in pri pisnih sestankih. Ali je ključna vsebina ali jezikovna pravilnost oz. dilema, kako ustrezno oblikovati KIM.

Športno zdravstveni aktiv pa postavlja dilemo ali zgolj teoretična informacija zadostuje za pisno oceno.

b. Izkušnje ob RABI KIM:

(-): Sestaviti ustrezní pisni test.

Bralna nepismenost, počasnost zapisovanja.

Raba podobnih kriterijev kot NPZ.

(+):

3. Likovni, tehnični, praktični izdelki

a. Dileme in težave pri OBLIKOVANJU KIM

Znotraj strok aktiva II. triade ugotavljajo kako težko je ustrezno sestaviti kriterije za različne likovne tehnike.

Naravoslovno matematični aktiv imajo težav o glede popolnosti izdelka (TIT) ter prilagodljivosti do učencev DSP.

b. Izkušnje ob RABI KIM:

(-): premalo časa ;45 min

Drag material, vse ni možno realizirati iz odpadkov

Namen , saj izdelke običajno zavržemo.

(+): Inovativnost nekaterih , spodbujanje timskega dela, iskanje različnih virov, povezovanje teorije in prakse

Za kinestetični tip učenca.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Na drugačen način izkaže svoje znanje.

4. PROJEKTNO DELO

a. Dileme in težave pri OBLIKOVANJU KIM

NMA ugotavlja, da je potrebno časovno omejiti, enako velja tudi glede obsežnosti. Potrebno je oblikovati jasna enoznačna navodila ter dovolj jasno opredelitev problema. Dileme nastajajo tudi ob zapisih.

b. Izkušnje ob RABI KIM:

(-): Zaradi timskega dela, kjer delajo le nekateri, oceno pa dobijo vsi enako.

Problem glede časa in materiala.

Zaradi širine teme potrebno časovno omejiti

(+): Zadovoljstvo ob rezultatih.

Drugače izkazano znanje.

5. NASTOPI

a. Dileme in težave pri OBLIKOVANJU KIM

Kako oblikovati KIM, da kljub omejitvah lahko upoštevamo konkretno situacijo, kot na primer tremo učenca ali strah – čustveno stanje.

b. Izkušnje ob RABI KIM:

(-): kako upoštevati otrokov strah

6. DRUGE DEJAVNOSTI

a. Dileme in težave pri OBLIKOVANJU KIM

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

NMA poudarja kako ustrezno oblikovati KIM za praktično delo, eksperimentalno delo. JUA – postavlja dilemo kako z DN, ki se jih ne ocenjuje tudi z delnimi ocenami ne. Torej kako ta del vgraditi v KIM.

b. Izkušnje ob RABI KIM:

(-): Preveč učencev naenkrat, težko opazuješ.

Zagotoviti potrebne pogoje za varno delo.

Veliko časa za izvedbo, pripravo.

(+): Zadovoljstvo z rezultati.

Drugačna pot izkazovanja znanja.

Pri ocenjevanju gre za višje taksonomske ravni (sinteza, povezovanje).

3.

Katere **prilagoditve prevladujejo** v zvezi s PIOZ za učence s posebnimi potrebami in učence s statusom tujca?

Za učence s posebnimi potrebami:

- večje število poskusov pri ocenjevanju, več možnosti
- prilagojena zahtevnost (branje navodil, dodatna razlaga navodil)
- ustno ocenjevanje po vnaprej pripravljenih vprašanjih
- izbira načina in časa ocenjevanja (začetne ure)
- ponazorila, prilagoditve glede na odločbo, pomoč pri izdelavi izdelka,..
- več različnih metod PIOZ
- osebni stik, individualno, izven razreda
- usmerjanje z vprašanji
- več možnosti popravljanja

Za učence s statusom tujca:

- predvsem jezikovne prilagoditve
- ustno ocenjevanje po vnaprej pripravljenih vprašanjih

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- ponazorila
- več različnih metod PIOZ
- osebni stik
- prilagojena zahtevnost (branje navodil, dodatna razlaga navodil)
- daljši čas pisanja
- ocenjevanje glede na individualni napredek

Na podlagi anket ugotavljamo, da učitelji smiselno in v skladu z odločbami prilagajajo PIOZ učencem s posebnimi potrebami. Prevladujejo izvedbene prilagoditve, ne toliko didaktične oz. vsebinske. Pri učencih z statusom tujca pa je oblika in način prilagajanja izrazito individualno naravano. Glede na število navedenih prilagoditev je moč razbrati večjo izkušnost na področju učencev s posebnimi potrebami.

4.

Kako ste zagotovili **načelo javnosti ocenjevanja in obveščanja** (PP, 4.člen), ki med drugim določa »**predstavitev kriterijev in meril**«?

Na podlagi anket strokovnih aktivov je razvidno, da učitelji običajno na začetku šolskega leta javno predstavijo KIM, ki jih tudi nalepijo učenci v zvezek. Ob vstopu v učilnico je razvidno, da učitelji KIM tudi izobesijo. Enako velja za KIM za izdelke. Učitelji navajajo, da ob ustnem ocenjevanju znanja pojasnijo pridobljeno oceno skladno s KIM. Enoznačno in veliko bolj objektivno je pri pisnem ocenjevanju, kjer je točkovnik sestavni del testa. Vsekakor pa je učitelj dolžan ob popravi tudi dodatno razložiti koliko točk je ovrednoten posamičen odgovor ter zakaj.

Učitelji navajajo, da ocenjuje pred učenci oddelka ter tako pripomorejo k uresničevanju načela javnosti ocenjevanja. S tem učence navajajo tudi k samoocenjevanju (NMA). Učitelj pojasni koliko se je posamični učenec približal danim učnim ciljem. Za ocenjevanje praktičnega dela, seminarskih nalog se kriteriji in merilo na vpogled tudi v spletni učilnici (FIZ).

Posamični učitelji pa KIM predstavijo tudi na ORS staršem v vednost. (I.T + II.T) Učitelji mlajših učencev pa tudi staršem sporočajo informacijo o dosežku otroka, tako da oceno zapišejo v zvezek otroka.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

5.

Na kakšen način uresničujete načelo PIOZ (2.člen PP), da »učitelj preverja in ocenjuje učenčevo znanje tako, da daje učencem, učiteljem in staršem povratne informacije o učenčevem individualnem napredovanju«?

Zbirnik:

ŠZA: ob preverjanju učenec dobi povratno informacijo kaj dela narobe ter s katerimi vajami bo to odpravil. Ob tem tudi dobi informacijo kakšno oceno bi dobil v tem trenutku.

IT: po preverjanju in ocenjevanju sledi analiza, kjer se učitelj individualno pogovori z učencem kaj je še potrebno do cilja; starši dobijo pisno povratno informacijo, ustno pa sprotno na GU

IIT: sprotna ustna informacija učencu ter komentar v zvezku (ali beležka), informacije na GU

DA: individualni napredek je izražen preko izboljšane oz. višje ocene ter učencu individualno ustno - pohvala, vzpodbuda, osebna povratna informacija, staršem pa na GU, lahko pa tudi zapis v zvezek o napredku ali kritika

NMA: običajno učitelj zapiše pridobljene ocene v zvezek, obvestilo o uspehu, vrnjeni pisni in ostali izdelki, zapisi ter razgovori na GU

JUA: starši so seznanjeni na GU, učenci sproti ob ocenjevanju

Učitelji učencem sporočajo povratne informacije o učenčevem individualnem napredku ob individualnih razgovorih. Večkrat pa po analizi preverjanja in ocenjevanja znanja v učni skupini oz. oddelku. Učitelji povedo, da povratna informacija vsebuje močna in šibka področja ter informacijo, kako izboljšati trenutno stanje, če je to potrebno. Nekateri učitelji zapišejo povratno informacijo o učenčevem napredku kar v zvezek (pohvala, vzpodbuda, osebna povratna informacija, kako naprej), saj je lahko tako tudi informacija staršem.

Starši dobijo informacijo o individualnem napredku otroka predvsem na organiziranih oblikah sodelovanja šola dom, torej na GU. Učitelji vrnejo pisne in ostale izdelke v informacijo staršem. Pri tem na gre zgolj za informacije o pridobljenih ocenah temveč tudi o tem, kako sodeluje učenec, kaj so njegova šibka in močna področja in učitelje s svojim videnjem podaja smernice možnega razvoja.

Predlog: GU za učence, kjer je več prostora in časa za formativno spremljanje individualnega napredka učenca. K demokratizaciji odnosov med učenci in učitelji ter k kvalitetnejšemu znanje doprinese tudi večja aktivna vloga učenca. Učenec lahko načrtuje, izvede in evalvira lastno delo. Učitelj spodbuja aktivno vlogo v individualnem napredovanju tako, da omogoča s svojim delom raznolike pristope in načine izkazovanja znanja (pestrost metod oblik), spodbujanje samournavanja učenja. Manjka »prostor«, kjer učenci z bolj aktivno vlogo in večjo možnostjo odločanja več tudi sami aktivno razmišljajo o lastnem učnem napredku.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Smiselno je tudi sodelovanje med učitelji, kjer so povratne informacije o učenčevem napredku možnost za

III. UPORABA PP – IZVAJANJE PIOZ

1. Napišite vaše dileme, težave (-) in dobre izkušnje (+) glede zagotavljanja **javnosti ocenjevanja in obveščanja** v zvezi s PIOZ (4.člen, PP):

1. s seznanitvijo staršev in učencev s predpisi, ki urejajo preverjanje in ocenjevanje znanja ter napredovanje učencev,
2. s predstavitvijo ciljev in standardov znanja, opredeljenih v učnem načrtu, za posamezno ocenjevalno obdobje,
3. s predstavitvijo kriterijev ocenjevanja,
4. z določitvijo načina in rokov ocenjevanja,
5. z ocenjevanjem pred učenci oddelka ali učne skupine,
6. s sprotnim obveščanjem učencev in staršev o doseženih rezultatih pri ocenjevanju,
7. tako, da se učencem in staršem izroči ocenjene pisne izdelke in omogoči vpogled v druge izdelke.

Dileme, težave, pomisleki (-)	Dobre izkušnje in rešitve (+)
1 Starši naj sami poiščejo predpise. Je to res naše delo?	1

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

<p>Včasih nastane dilema o morebitni prezahtevnosti, preobsežnosti zahtevanih meril.</p> <p>2 Včasih je težko predstaviti cilje in standarde ker so UN preobširno zapisani oz. ni strnjenih ciljnih področij, ki bi omogočale večjo preglednost. Nekatere starše cilji in standardi ne zanimajo, ali pa jih tudi ne razumejo. Razlike v interesih.</p> <p>3 Dilema: kako natančno opredeliti KIM bolj na splošno ali za vsako oceno zelo natančno, razdelati posamično nalogo. S KIM iščemo znanje, zato učenci večkrat dobijo višjo oceno, kot bi jo sicer.</p> <p>4 *Če so načini in roki že določeni in zaradi narave dela v razredu pride do sprememb mora učitelj vložiti veliko energije in pojasnil za obrazložitev. *Ustno ocenjevanje večkrat zahteva več časa, kot smo ga načrtovali, posledično dogovorjeni roki niso več stabilni. *Smiselnost napovedanega ustnega ocenjevanja? *Problem ob odsotnosti učitelja ali učenca, nepredvidljive dejavnosti. *Z določitvijo rokov spodbujamo kampanjsko učenje in dvigujemo zunanjo motivacijo (učim se ker bom vprašan). Problem, ker starši večkrat to podpirajo ter opravičujejo odsotnost učenca.</p>	<p>Učitelji na I.ORS seznanijo s predpisi ter predstavijo cilje in standarde znanja, KIM. Starši naj pridejo na GU skupaj z učenci, lažje razreševanje morebitnih dilem.</p> <p>2 Učitelji II.T pa staršem tudi povedo kje najdejo cilje za posamezne predmete. Ob tem, da so učenci seznanjeni s predpisi(širše) se lahko tudi lažje pripravijo na pouk (formativno spremljannje učenčevega napredka), kot tudi na ocenjevanje znanja.</p> <p>3</p> <p>4 Učitelji v beležke oz. zvezke zapišejo način in roke ocenjevanja, kar tudi njim samim lajša pripravo na proces ocenjevanja (jasno, enoznačno). Če so načini in roki ustrezno enakomerno razporejeni omogoča kvalitetnejše delo tako učitelju, kot učencu. *Ocenjujemo in iščemo znanje, z napovedanimi načini in roki se imajo učenci možnost kvalitetnejše pripraviti *Za učence s statusom in bilne učence je zaradi načrtovanja dela smiselno imeti dogovorjene termine ocenjevanja.</p>
--	---

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

<p>5 Nekateri učenci potrebujejo individualno obravnavo (ocenjevanje), kar je včasih potrebno zagovarjat pred drugimi učenci.</p> <p>6</p> <p>7 Ob izročitvi pisnih izdelkov ni dokazila v primeru pritožbe na oceno. Dilema: skrivanje pisnih izdelkov pred starši</p>	<p>5 Učitelji ocenjujejo z učenci skupaj pred učenci oddelka ali učne skupine; tako skupaj z učenci oblikujejo oceno in učenci dobijo takojšnjo povratno informacijo. Za uspešne učence predstavlja ocenjevanje pred sošolci dodatno motivacijo, večjo samostojnost in spodbujanje pozitivne samopodobe.</p> <p>6 Ob rednih sprotnih informacijah in obveščanju učencev in staršev o dosežkih se učitelji izognejo neprijetnim zagatam. Ob sprotnih informacijah lahko starši vplivajo in spodbujajo svojega otroka.</p> <p>7 Učitelji v I.T ocenjene pisne izdelke kar prilepijo v zvezek in jim tako omogoča poleg vpogleda tudi v individualni napredek otroka.</p>
---	--

POVZETEK

Večina dilem, ki jih učitelji navajajo izhajajo iz človeškega dejavnika. Šola in razred ter pouk je večkrat prilagajanje danim situacijam in vedno sprotno iskanje rešitev. Šola ni prostor, kjer se lahko togo uresničujejo predhodno načrtovane dejavnosti. Večkrat ob upoštevanju individualnega učenca učitelj stopa na polje, kjer je dolžan obrazložiti ostalim otrokom vzroke lastnega delovanja, ker otroci tega uvida v smiselnost ravnanja učitelja preprosto še nimajo.

Smiselno je upoštevati dobre izkušnje učiteljev in jih uvesti kot del naše šolske prakse. Zagotovo se učitelj z premišljenostjo strokovnega ravnanja lahko večkrat izogne neprijetnim situacijam ob doslednem izvajanju PP, 4. člena. Učitelji navajajo dobre izkušnje oz. rešitve:

- predstavitev predpisov, ciljev in standardov (lažja priprava na delo učitelja, kvalitetnejše delo, formativno spremljanje učenčevega napredka)

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- v zvezek nalepljeni načini in roki ocenjevanja (priprava učenca, iskanje znanja, sprotnost in enakomernost PIOZ,..)
- ocenjevanje pred sošolci (takojšnja povratna informacija, možnost demokratizacije odnosov, večja aktivna vloga učencev, poznavanje KIM, motivacija; razlike med učenci – individualno, DSP,..)
- pisne izdelke nalepiti v zvezek (informacija staršem in učencem, vplivanje in spodbujanje učencev)
- zapis pridobljene ocene v zvezek učenca ter ob tem podpis starša (povratna informacija o dosežku, poleg lahko tudi zapis o otrokovem individualnem napredku),...

Pojavljajo pa se seveda tudi številne dileme, ki izhajajo iz preteklih izkušenj. Na ravni šole je smiselno iskanje rešitev na sledeče dileme:

- Kako kvalitetno oblikovati KIM (za splošno področje, kako natančno)?
- Kako ustrezno, staršem in učencem razumljivo, predstaviti predpise, cilje in standarde glede na preobsežnost zapisov?
- Kako poenostaviti UN v smislu združevanja clijev in standardov znanja zaradi lažjega načrtovanja dela učitelja?
- Kako preseči vkalupljenost učitelja za tekoče šolsko leto? Spodbujati medpredmetne povezave, pogled naprej.
- Kako načrtovati načine in roke ocenjevanja enakomerno preko celega leta, da kljub nepredvidljivim situacijam držijo dogovori?

2. »Znanje učenca iz posameznega predmeta ocenjuje **učitelj, ki predmet poučuje**« (cit. 6. člen, PP). Obrazložite razumevanje tega določila PP ter s tega vidika argumentirajte uporabo enotnih testov znanja (=učitelj sestavi test tudi za učno skupino oz. oddelek, v katerem ne poučuje). Napišite argumente za in proti.

Argumenti ZA	Argumenti PROTI
<ul style="list-style-type: none">• povratna informacija učitelju in učencev o doseganju ciljev in standardov (glede na razred)• kot aktiv sestavimo preverjanje in ocenjevanje znanja, ena od učiteljic pa končno oblikuje izdelek	<ul style="list-style-type: none">• zgolj učitelj, ki poučuje v oddelku lahko ocenjuje doseganje standardov• vsak učitelj dela svoje naloge v razredu, kjer poučuje (dileme ni)• nastane problem neprilagojenosti posameznim učnim skupinam

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

<ul style="list-style-type: none">• v celotni generaciji se preverja enake standarde, zato se učitelji spričo dogovorimo in skupaj določimo o vsebinah preverjana in ocenjevanja• samopreverjanje dela, to vrstno preverjanje je na nek način eksterno	<ul style="list-style-type: none">• lažje sestavi tip nalog glede na predhodno urjenje, preverjanje znanja,..
---	---

Ob doslednem uresničevanju PP, 6. člena je moč razbrati, da zgolj učitelj, ki predmet poučuje lahko znanje iz posameznega predmeta tudi ocenjuje. Iz anket učiteljev lahko povzamemo, da nastane dilema ob uporabi enotnih testov znanja zaradi neprilagojenosti posameznim učnim skupinam oz. drugačni obravnavi in delu znotraj učnih skupin (oddelkov). Učitelji so mnenja, da lažje in smiselno sestavi pisni preizkus učitelj, ki je učence tudi uril in preverjal znanje na enak način, kot jih bo tudi ocenil. Nasprotno pa tak način dela zagovarjajo učitelji, ki vztrajajo na preverjanju ciljev in standardov za celotno generacijo. Podobno vlogo ima v našem šolskem sistemu res tudi eksterno ocenjevanje znanja. Pa vendar prav oblika diferenciacije omogoča in narekuje drugačen način dela (obravnave, preverjanja, ocenjevanja).

3. Ali ste v **letni pripravi načrtovali okvirne termine** (časovne roke) za PIOZ, s čimer zagotavljate **sprotnost in enakomernost** ocenjevanja?
DA _____ NE,
utemeljite: _____

V vseh strokovnih aktivih učitelji navajajo, da so v letni pripravi načrtovali okvirne termine (časovne roke) z namenom zagotavljanja sprotnosti in enakomernosti ocenjevanja. V več strokovnih aktivih ugotavljajo, da neuspešno bodisi zaradi dni dejavnosti ali drugih dejavnikov (ustno ocenjevanje, odsotnosti,..)

4. Kako razumete in uresničujete **načelo** PIOZ- a, ki pravi »učitelj preverja in ocenjuje učenčevo znanje tako, da spoštuje osebnostno integriteto učencev in različnost med njimi« (2. člen, prva alineja, PP)? Opišite.

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

Zbirnik:

- iščemo močna področja
- spremljamo individualni napredek
- različne prilagoditve glede na učenca (včasih tudi na račun javnosti ocenjevanja), lažje pot do cilja, boljše ocene.
- s formativnim spremljanjem in ocenjevanjem
- težko, ker KIM ter cilji in standardi zanemarjajo osebnostno intergriteto
- upoštevamo različnost
- učence ne ločujemo na bolj ali manj sposobne, temveč upoštevamo različna močna in šibka področja. Pomagamo učencem iz zagat.

POVZETEK:

V vseh strokovnih aktivih učitelji uresničujejo načelo PIOZ tako, da prilagajajo preverjanje in ocenjevanje individualnim posebnostim učencev. Večinoma učitelji navajajo iskanje močnih področjih ter upoštevanje šibkih področjih učenca ter tako iščejo uspešno pot doseganja ciljev in standardov. Nekateri učitelji poskušajo s formativnim spremljanjem in ocenjevanjem učenčevega napredka. Dilema nastane, sa za uresničevanje tega načela učitelji včasih kršijo načelo javnosti.

5. Ustrezne odgovore na zapisane trditve označite s križcem (X). Odgovore pred zapisom uskladite v skupini.

št.	Trditev	Vedno drži	Praviloma drži	ne drži
1	Učitelj pri ocenjevanju ustnih odgovorov in dejavnosti učenčevo znanje oceni takoj.	4	1	
2	Učitelj pri ocenjevanju ustnih odgovorov in dejavnosti učenca takoj po ocenjevanju seznanj z oceno.	5		
3	Učitelj ocenjuje pred učenci oddelka ali učne skupine. (Razen pisno ocenjevanje)	5	2	
4	Učitelj ocenjeni pisni izdelek izroči učencu za informacijo staršem.	5		

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

5	Učenci imajo možnost samoocenjevanja glede na MIK ocenjevanja, jih učitelj k temu spodbuja.	1	4	1
6	Učitelj za vse učence oddelka, skupine uporablja enaka merila in kriterije ocenjevanja znanja.	2	4	
7	Učenec, ki obiskuje nivojski pouk (8.,9. razred), lahko doseže višjo oceno od določene za posamezno raven.	6		
8	Zaključno oceno posameznega predmeta oblikuje učitelj (javno) pred učenci oddelka oz. učne skupine.	1	2	2
9	Zaključna ocena posameznega predmeta vključuje vse pridobljene ocene med šolskim letom (in nič drugega).	1	1	3
10	Zaključna ocena je zaokrožena aritmetična sredina vseh pridobljenih ocen med šol.letom	1	2	4
11	Zaključna ocena je odvisna od »relativne teže« pridobljenih ocen, s čimer so učenci seznanjeni.	1	1	4
12	Učenci lahko izboljšajo vsako oceno.	1	2	4
13	Učenec lahko izboljšuje samo pisno oceno.			6
14	Če učenec zavrne ustno ocenjevanje znanja, dobi nezadostno oceno.	1	1	3
15	Vedenje učenca pri pouku vpliva na ocenjevanje znanja.			6

Povzetek:

Učitelji menijo, da VEDNO DRŽI:

- Učitelj učenca takoj po ustnem ocenjevanju oceni in seznani z oceno
- Učitelj vedno ocenjuje pred učenci oddelka oz. učne skupine, razen testi
- Učitelj vedno izroči učencem ocenjen pisni izdelek v informacijo tudi staršem
- Učenec v nivojski skupini vedno lahko doseže višjo oceno od določene za posamezno raven

PRAVILOMA DRŽI, da:

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- Imajo učenci možnost samoocenjevanja glede na MIK, jih učitelj k temu spodbuja
- Učitelj za vse učence oddelke uporablja enaka MIK ocenjevanja znanja

NE DRŽI, da:

- Zaključna ocena predmeta vključuje vse pridobljene ocene med šolskim letom.
- Je zaključna ocena zaokrožena aritmetična sredina vseh pridobljenih ocen med šol.letom .
- Je zaključna ocena je odvisna od »relativne teže« pridobljenih ocen, s čimer so učenci seznanjeni.
- Učenec lahko izboljšuje vsako oceno.
- Učenec lahko izboljšuje le pisno oceno.
- Da učenec ob zavrnitvi ustnega ocenjevanja dobi nezadostno oceno.
- Vedenje učenca vpliva na ocenjevanje znanja.

Iz zbirnika trditev strokovnih aktivov je moč razbrati, da učitelji v določenih pogledih odstopajo od zapisa PP. In sicer:

4. Zaključna ocena pri posameznem predmetu enakovredno vključuje vse pridobljene ocene (PP, člen 16. člen) med šolskim letom, torej vedenje učenca naj ne bi vplivalo na ocenjevanje znanja.
5. Izboljševanje ocen sicer PP ne predvideva je pa to vsekakor stvar učitelja, ki poučuje ter s tem vzpostavlja odnosno raven pri svojem delu. Vse oblike in načine ocenjevanja učitelj na začetku leta predstavi učencem ter jim to tudi pojasni na njim razumljiv način ter pri tem upošteva KIM ocenjevanja.
6. Učitelj ocenjuje, kako učenec napreduje glede na opredeljene cilje in standarde znanja v UN. Z negativno oceno je ocenjen učenec, ki pa ne doseže pričakovanih rezultatov, določenih v UN.

6. Napišite možne **ukrepe za izboljšanje kvalitete preverjanja in ocenjevanja** znanja na:

Na osebni ravni (posamezni učitelj)	Na šolski ravni (ustanova)
-------------------------------------	----------------------------

OSNOVNA ŠOLA
VENCLJA PERKA
DOMŽALE

- večkratno kratko preverjanja razumevanja oz. v kakšni meri so osvojili učne vsebine + takojšnja povratna informacija učencem
- se bolj posvetiti učno šibkejšim učencem (ki so pripravljene za delo!), jih bolj motivirati
- večja doslednost
- boljše lastna organiziranost
- v naprejši vpogled v »banko« nalog
- boljše kondicija učitelj (psihična, fizična)
- najdi takšne naloge, ki najbolj odražajo osvojena znanja in doseganje cilja
- pomoč strokovnjakov pri oblikovanju KIM,...
- da bi učitelj lahko sam odločal o številu POIZ (število ustnih in pisnih).

- bralno in funkcionalno pismenost (pravopisni kriteriji, upovedovalne sposobnosti) bi morali generalno ocenjevanje pri vseh testih
- večja podpora učiteljem, več razumevanja s strani vodstva
- več upoštevanja strokovne avtonomije učitelja pri ocenjevanju znanja (ne pritiskati na učitelje; za vse učence enako – izvzeti DSP, tujci)
- dosledno upoštevanje PP vseh na šoli
- prevelika zasedenost učitelja z drugimi dejavnostmi
- poseganje v pouk; pomanjkanje časa
- poenotiti KIM po Sloveniji
- organizirati seminar s kompetentnimi osebami za sestavljanje KIM za posamezne predmete

.....Preveč besed je premalo misli (S. Žimič)Težave rastejo, čim bolj se bližamo cilju (Goethe).....